D-sak 1 vedl. 3
Møtedato. 6.5.08

UNIVERSITETET I OSLO

DET JURIDISKE FAKULTET

NOTAT

MOTTATT
0 . MAR 2008
Universitetet i Oslo
Dekanat SA
HELGASKA

Til:
Universitetsdirektøren
Postboks 1072 Blindern
0316 Oslo

Det juridiske fakultet
Postboks 6706 St. Olavs plass
0130 OSLO

Saksbehandler: Andreas Rosenberg

Dato: 06.03.08 **Saksnr.:** 2008/2343 **Sakseier:**

E-post: postmottak@jus.uio.no
URL: www.jus.uio.no

Uttalelse om evaluering av STK og SUM

Det vises til Universitetsdirektørens notat av 28.01.08 der vi blir bedt om å uttale oss om evalueringsrapportene om Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) og Senter for utvikling og miljø (SUM).

Det fremgår av mandatene at formålene med evalueringene er å gi Universitetsstyret grunnlag for beslutninger om hvordan henholdsvis kvinne- og kjønnsforskningsperspektiver og utviklings- og miljøspørsmål bør ivaretas ved Universitetet i Oslo.

Vi mener at disse temaene best ivaretas ved å videreføre Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) og Senter for utvikling og miljø (SUM) på en tverrfakultær basis. Dette begrunnes dels med at evalueringene viser at sentrene i høy grad har oppfylt formålsparagrafene i vedtektene, og dels med generelt positive erfaringer med de ringvirkninger sentrenes virksomhet har hatt for fakultetet. Fakultetet kan dokumentere at STKs renommé som stimulator for undervisning og forskning på kvinne- og kjønnsforskningsfeltet i høy grad er velfortjent (se vedlegg 1). STKs virksomhet har vært en svært viktig inspirator og støtte i arbeidet med å inkludere kjønnsperspektiver både i de enkelte avdelinger i master-studiet og i phd-gradens opplæringsdel. Sentrenes tverrfakultære organisasjonsform er en viktig forutsetning for at dette skal kunne fortsette.

Vi anbefaler at universitetet lar sentrene beholde sine frie stillinger under Universitetsstyret, og at de flyttes til mer sentrale lokaliteter med større plass. Når det gjelder STK kan det spesielt nevnes at nåværende organisatoriske plassering gir sentret legitimitet og handlefrihet som talerør for kjønnsforskning og relatert undervisning ved alle fakulteter, og signaliserer at kjønnsforskning og likestilling er problemstillinger ved hele universitetet.

Fakultetet foreslår at vedtektene endres dels slik at det eksplisitt avklares at styremedlemmer sitter der *på vegne av* sine fakulteter, ikke kun av personlig interesse, og dels slik at alle eller flere fakulteter blir representert i de to styrene. Sentrenes og fakultetenes virksomheter vil på denne måten bli sterkere forankret hos hverandre, også hva gjelder oppfølging av styrevedtak i besluttende organer på fakultetsnivå. Ved en bredere sammensetning vil det også oppnås en formell kobling til samtlige fakulteter. Dersom styremedlemmer sitter der kun av egen interesse, vil deres rolle være uklar, og koblingene til fakultetene vil dermed ikke sikres. Vi støtter også endringer i vedtektene slik at de speiler det sentrene faktisk gjør, det vil si at sentrene stimulerer, ikke initierer, forskning ved andre deler av universitetet.

Vi støtter spesielt evalueringskomiteenes forslag om at universitetsledelsen:

- vurderer å vedta rammer og retningslinjer som pålegger de to senterstyrene å formulere konkrete og realistiske målsetninger om samarbeidet mellom fakultetene og sentrene, og
- sørger for å utplassere forskere ved å ta i bruk "visiting grants" og på den måten bidra til å formidle kunnskap og skape ny læring på tvers av etablerte strukturer.

Forslaget til STKs evalueringspanel om å gjøre kvinne- og kjønnsperspektiv obligatoriske er allerede implementert ved Det juridiske fakultet gjennom at dette er søkt integrert i studiet i rettsvitenskap, annen avdeling.

Med hilsen

Hans Petter Graver
dekanus

Andreas Rosenberg
rådgiver, forskning

Vedlegg:
1) Notat fra Anne Hellum om Høring vedrørende STKs evaluering av 21.02.08
2) Notat fra Kristian Andenæs om Høring vedrørende STK av 21.02.08

Kopi til:
Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK)
Senter for utvikling og miljø (SUM)

Høring vedrørende STKs evaluering

Fra: Anne Hellum
Til: IOR/Fakultetet
21.02.08

Det juridiske fakultetet ved IKRS og IOR, særlig forskergruppen RIKS og Avdeling for kvinnerett har i senere år hatt et omfattende undervisnings- og forskningssamarbeid med Senter for Tverrfaglig kjønnsforskning.

Fra Det juridiske fakultets ståsted er evalueringen av STKs betydning som stimulator for undervisning og forskning på kvinne- og kjønnsforskningsfeltet ved fakultetene i høy grad velfortjent.
- STK har gjennom tilrettelegging av studieprogram på bachelornivå bidratt til utviklingen av et tverrfaglig studieprogram på bachelornivå i kvinne- og kjønnstudier som omfatter diskriminerings- og likestillingsrett og internasjonale kvinne- og menneskerettigheter.
- På Phd nivå har STK bidratt til tverrfaglig doktorgradsundervisning i form av et løpende stipendiatseminar som omfatter stipendiater fra statsvitenskap, sosiologi, rettssosiologi og rettsvitenskap; kvinne- og barnerett. Samarbeidet omfatter fire NFR finansierte forskningsprosjekter som behandler ulike aspekter av forholdet mellom kjønn, rettigheter, religiøs og kulturell pluralisme i dagens Norge. Lederne for disse prosjektene er professor Beatrice Halsaa ved STK, professor Hege Skjeie ved Institutt for statsvitenskap, professor Kirsten Sandberg ved IOR og professor Anne Hellum ved IOR.
- Forskernettverket FEM har bidratt til å integrere den juridiske/kriminologiske kvinne- og kjønnsforskningen på feltet feminisme og multikulturalisme i bredere netteverk med forskere fra universitetene i Tromsø, Bergen og Trondheim og internasjonale miljøer.

Videreføringen av STKs sentrale rolle form tverrfaglig og tverrfakultær inspirator og koordinator henger nøye sammen med Senterets frie stilling i organisasjonsstrukturen. Senteret har ansvar for hele UiOs kjønnsforskning og undervisning og den uavhengige plasseringen har gitt legitimitet og handlefrihet til å fylle denne rollen. Kvinne- og kjønnsforskningen er et strategisk anliggende for hele universitetet i Oslo. Den uavhengige stillingen er viktig for at Senteret skal kunne fylle sin rolle som strategisk talerør for alle fakultetene.

Forslagene om "visiting grants" vil gi muligheter for å frikjøpe ansatte ved vårt Fakultetet i kortere perioder. En slik ordning er et viktig initiativ for å videreutvikle tverrfaglig undervisning og forskningssamarbeid. Tverrfaglig samarbeid er avhengig av fleksibilitet slik at forskere og undervisere kan flytte på seg.

Det er viktig at alle fakultetene er representert i STKs styre. Tverrfakultære undervisningsprogrammer er helt avhengig av nært samarbeid i form av fakultære representanter som kan følge opp styrevedtak i besluttende organer på fakultetsnivå.

Instituttleder Kristian Andenæs
IKRS

Høring vedrørende STK

IKRS har gjennom mange år hatt et nært og godt samarbeid med STK og STK har vært et viktig bidrag til at kjønnsforskningen har vært et sentralt område på IKRS. Vi vil kort nevne noen punkter som vi mener det er viktig kommer med i fakultetets høringsuttalelse.

1. Vi mener at senteret skal bevare sin frie stilling i organisasjonsstrukturen. Kjønnsforskning og likestilling er sentrale spørsmål for hele universitetet, og i et slik perspektiv vil det kunne sende gale signaler og gi dårlige virkninger på sikt om senteret blir underlagt et av fakultetene.
2. STK må få en mer sentral plassering i forhold til Blindern. Dersom det ikke er mulig å få innpasset senteret på selve campus, vil Forskningsparken eller annet bygg i tilsvarende avstand være akseptabelt. Det er også behov for mer plass.
3. Det er viktig at samarbeidet mellom STK og fakultetene videreutvikles, og at fakultetene blir mer aktive. Sammensetningen av styret må også vurderes i dette perspektivet. Det er særlig viktig med aktiv satsing på studier der kjønnsperspektivet er helt eller praktisk talt fraværende.

UNIVERSITETET I OSLO

DET MEDISINSKE FAKULTET

NOTAT

MOTTATT
12 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA
2008/2343-10

Til: Universitetsdirektøren
Pb. 1072 Blindern

Det medisinske fakultet
Fakultetssekretariatet
Postboks 1078 Blindern

Telefon: 22 84 53 00
Telefaks: 22 84 53 01
E-post: sekretariat@medisin.uio.no
Nettadresse: http://www.med.uio.no/

Dato: 7.3.2008 **Saksnr.:** 08/1396 **Sakseier: SA**

Høringsuttalelse vedr evalueringen av SUM

Dokumentet "Evaluation of the Centre for Development and the Environment (SUM)" gir en realistisk og nøktern fremstilling av SUMs historie og faglige utvikling fra senteret ble opprettet i 1990. For å fremme tverrfaglig forskning og undervisning på tvers av fakultetsgrenser ble SUM organisasjonsmessig lagt direkte under Universitetsstyret (tidligere Kollegiet). SUM fikk fra opprettelsen et forholdsvis krevende mandat. Naturfagskomponenten i forsknings- og undervisningsprofilen ble fra begynnelsen mindre enn hensikten var, og denne komponenten har over årene blitt redusert til nær null.

SUM har blitt evaluert ved to tidligere anledninger, i 1994 og 1999. Begge evalueringskomiteene konkluderte at SUM var langt fra å oppfylle sitt krevende mandat. Enkelte endringer ble foreslått, og noen av dem gjennomført. SUM har fortsatt en organisasjonsmessig tilknytning direkte til Universitetsstyret.

I dag har SUM en stab på 53 personer. I tillegg kommer professorer II og masterstudenter. Av staben er 9 ansatt i administrative stillinger. Av de vitenskapelige ansatte er bare tre personer fast ansatt, to professorer og en forsker. Alle de andre er ansatt i tidsbegrensede stillinger.

Evalueringskomiteen finner at den vitenskapelige produktiviteten til SUM er rimelig høy, mens kvaliteten er mer varierende. Den beste forskningen blir utført innenfor sosialvitenskapelig utviklingsforskning. SUM gjør en god undervisningsinnsats på alle nivåer.

Evalueringskomiteen diskuterer fire mulige fremtidige organiseringsmodeller (og tilhørende mandater) for SUM:

1. SUM bygges ned og avvikles. De fast ansatte og kanskje noen andre overføres til andre enheter ved UiO. Denne løsningen vil ha mange negative konsekvenser. Evalueringskomiteen anbefaler den ikke.

2. SUM fortsetter som i dag. SUMs ansatte ønsker denne løsningen. Komiteen argumenterer mot denne løsningen, blant annet fordi ressursbruken ikke lett kan forsvares i forhold til vitenskapelige resultater.

3. SUM legges som et senter under SV-fakultetet (på linje med ARENA og TIK) Mandatet tilpasses til den faktiske forskningsprofilen i dag (som er samfunnsfaglig utviklingsforskning). Evalueringskomiteen anbefaler dette som den "nest beste" løsningen.

4. SUM tilføres mer ressurser og flyttes sammen med CIENS (Centre for Interdisciplinary Environmental and Social Research) i Forskningsparken. Evalueringskomiteen konkluderer med at dette er den beste løsningen, men argumenterer litt halvhjertet for denne løsningen siden løsningen forutsetter sterk innsats fra Universitetet som er noe urealistisk i dagens ressurssituasjon.

Det medisinske fakultet mener evalueringskomiteen har gjort et grundig arbeid og slutter seg vurderingene og i hovedsak til komiteens konklusjon. Fakultetet tror ikke det vil være riktig i dagens situasjon å tilføre vesentlig mer av Universitetets ressurser til SUM. Fakultetets konklusjon, som evalueringskomiteen deler under denne forutsetningen om ressursbruk, er at SUM organisasjonsmessig bør plasseres som et eget senter under SV fakultetet, og med et mandat som bedre avspeiler den faktiske aktiviteten til senteret i dag.

Med vennlig hilsen

Finn Wisløff
dekanus

Bjørn Hol
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

MOTTATT
13 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA

Universitetsdirektøren

Saksbehandler: Arve T. Thorsen

Fakultetssekretariatet/
Forsknings- og adm. seksjonen
Postboks 1079 Blindern
0316 Oslo

Telefon: 22 85 83 30
Telefaks: 22 85 45 50

Nettadresse:
http://www.hf.uio.no/forskning/

Dato: 27.02.08
Deres ref.:
Vår ref.: ~~08/1396~~ 2008/2343 - 9

Evalueringene av SUM og STK – Det humanistiske fakultets kommentarer

Innledende betraktninger

HF takker med dette for anledningen til å komme med innspill og kommentarer til de foreliggende evalueringene og de konklusjoner som er trukket i dem. Fakultetsledelsen har diskutert saken med alle instituttlederne. HF har ingen sterke oppfatninger mht. den organisatoriske plasseringen av verken STK eller SUM, men vil ta til orde for at et slikt spørsmål uansett utredes videre før evt. endringer gjøres. Utover dette vil vi i det følgende begrense oss til å kommentere noen få punkter og aspekter som har relevans for våre fagmiljøer, knyttet til konkrete punkter i evalueringenes mandater:

Senter for utvikling og miljø (SUM)

Pkt. 1 – realiseringen av SUMs mandat på studie- og forskningsfeltet

Det er etablerte samarbeidsflater mellom HFs fagmiljøer og SUM. På studiefeltet har vi ingen grunn til å sette spørsmålstegn ved evalueringens konklusjon, at SUM på dette området kan se ut til å ha levd opp til sitt mandat om å være en faglig drivkraft ved UiO på sitt fagfelt. Samtidig er det undervisningsrelaterte samarbeidet mellom SUM og HF i praksis begrenset.

SUM har siden høsten 2003 tilbudt et engelskspråklig masterstudium i Culture, Environment, and Sustainability (CES) som en studieretning på HFs masterprogram Kultur- og idéstudier. CES tar opp årlig ca. 30 nye studenter og har mange internasjonale søkere. Studieretningen er imidlertid lite integrert i programmet og tilbyr for eksempel ikke fellesemnene i metode og oppgavskriving som de andre studieretningene på programmet benytter. Emnene som inngår i studieretningen, forvaltes av SV. Virksomheten innebærer altså liten grad av faglig samarbeid mellom våre fagmiljøer og SUM.

Når det gjelder forskning er det kontaktflater mellom flere av HFs fagmiljøer og SUM. Mye av denne har til nå vært på personlig basis. Knyttet til det pågående arbeidet med utviklingen av det tverrfakultære satsningsfeltet KULTENK er imidlertid SUM-forskere også integrert, som aktive partnere for våre fagmiljøer. Flere av HFs phd-kandidater har også deltatt i SUMs phd-kurs og fått godt utbytte av dette.

Pkt. 2 – SUMs koordineringsfunksjon
Vi tar til etterretning evalueringens konklusjon om at kvaliteten på den forskningen som skjer ved SUM ikke er høyere enn det den ville kunnet være uavhengig av et slikt senter. Heller ikke for oss er det tydelig om SUM har bidratt veldig sterkt til å koordinere og fokusere den relevante forskningen ved UiO, slik det var et mål at SUM skulle gjøre

Pkt. 6 – SUMs organisatoriske plassering
Vi merker oss at evalueringen tilrår en organisatorisk omplassering av SUM. HF forutsetter at det foretas nærmere utredninger før et slikt vedtak evt. fattes. Hovedmålet må være å legge til rette for videreutvikling av den tverrfaglige profilen og et mest mulig fruktbart samarbeid mellom fakultetene.

Senter for tverrfakultær kjønnsforskning (STK)

Pkt 1 – realiseringen av STKs mandat på studie- og forskningsfeltet
I forhold til STK er kontaktflatene større enn tilfellet er med SUM, dette gjelder særlig på det studierelaterte området. Det tverrfakultære tilbudet til studentene er integrert som en del av mange programmer ved HF og erfaringen med tilbudet er god.

Senter for tverrfaglige kjønnsstudier har siden høsten 2003 hatt ansvaret for et bachelorprogram med samme navn som tilbys gjennom HF. HF forvalter også emnene i kjønnsstudier som inngår i programmet. Programmet har to studieretninger. Den første har en fordypning innen kjønnsstudier. På den andre velger studentene en fordypning blant en lang rekke humsam-fag og kombinerer dette faget med en støttegruppe i kjønnsstudier. De fleste velger en fordypning innen samfunnsvitenskap eller jus (kriminologi). Denne kontaktflaten har generert egne kjønnsrelaterte emner fra de involverte fagområdene og slik altså bidratt i større grad til faglig nytenkning og utvikling enn det som er tilfellet blant annet med SUM.

Pkt. 6 – organisatorisk innplassering
Heller ikke når det gjelder STK organisatoriske innplassering har HF noen sterke meninger, men forutsetter at evt. endringer utredes grundig før det fattes et evt. vedtak.

Til de konkrete forslag fra evalueringspanelet:
Det er sett fra vår side verken nødvendig eller heldig å etablere *egne MA- eller ph.d.-løp* innen kjønnsforskning. Vi mener det vil være langt mer hensiktsmessig fortsatt å integrere kjønnsperspektiv i allerede etablerte kurs, der hvor dette anses relevant, og ellers la STK bidra med spissede undervisningstilbud som *supplement* til det øvrige programtilbudet.

Vi kan videre ikke støtte *et obligatorisk kurs i kjønnsforskning på ph.d.-nivå*. Fakultetet anser at kjønnsforskningen best bringes inn i fagmiljøene gjennom frivillighet. Vi vil i tillegg understreke at relevansen av kjønnsperspektiver alltid vil være varierende fra prosjekt til prosjekt og at det for ph.d.-utdanningen er en kontinuerlig utfordring nettopp å utvikle et mest mulig spisset og relevant tilbud til de alle ph.d.-kandidater.

Endelig vil vi legge til at mange av de konkrete forslagene som STK-evalueringen presenterer for å styrke senterets posisjon ved UiO fremstår som like relevante for SUM, herunder forslagene om utvidelse av styret, etablering av lokal gjesteforskerordning internt ved UiO og endelig 20%-stillinger for ansatte ved andre UiO-enheter.

Med hilsen

Trine Syvertsen
dekan

Anne Ma Eide
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I OSLO

NOTAT(X)

MOTTATT
22 APR 2008
Universitetet i Oslo
Dekanatet SA

Til: Forskningsadministrativ avdeling v/Vibeke Alm

Dato: 16.04.2008
Saksnr.: 2008/2343 – / /
Saksbehandler: Anita Robøle

Telefon: 22 84 53 00
E-post: postmottak@medisin.uio.no
Nettadresse: www.med.uio.no

Synspunkter og kommentarer fra Det medisinske fakultet til evalueringen av Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) datert desember 2007

1. Det medisinske fakultet noterer at Senteret har fått en svært god evaluering. Det medisinske fakultet tror den organisatoriske plasseringen til senteret har vært viktig i etableringsfasen. Det er viktig å ha noen sentra ved UiO på områder som opplagt er fler- og tverrfaglige. Rent tematisk er kvinne og kjønnsforskning et anliggende både i medisin, teologi, juss, samfunnsvitenskap og filosofi/humaniora etc., og er således en oppgave for hele UiO.

2. Generelt synes STK å være godt organisert med et høyt aktivitetsnivå. Senteret kan vise til gode resultater når det gjelder publisering, formidling, innhenting av eksterne midler, stipendiater, tverrfaglig undervisningsopplegg, og tverrfaglig samarbeid generelt. Det påpekes imidlertid at senteret har vært mer aktivt i sitt samarbeid med fagmiljøer ved det samfunnsvitenskapelige og humanistiske fakultet enn med de andre fakultetene. I evalueringen anbefales det spesielt at kontakten til Det medisinske fakultetet styrkes. Fakultetet støtter denne anbefalingen.

Fra fakultetets ståsted har samarbeidet med senteret vært varierende, fra rimelig godt i perioder til nesten ikke eksisterende i andre perioder. Fakultetet finansierer gjennom Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin (IASAM) en professor II stilling ved senteret. I første perioden av senterets virksomhet var det høy aktivitet knyttet til denne stillingen, men ikke så mye kontakt og miljøbygging inn mot fakultetet. Etter dette har det vært en periode med forsøk å på å få til et bedre samarbeid med fakultetet ved tilsetting av en ekstern professor II fra utlandet, men med liten uttelling både for senterets og fakultets vedkommende. Det har vært sporadiske forsøk på samarbeid ved at noen av de ansatte på fakultetet sporadisk har vært med på å lage fagseminarer på senteret. Ved en ny tilsetting i professor II vil fakultet bestrebe seg på løsninger som gir en bedre kontakt mellom senteret og fakultetet.

Det er opprettet et kvinnehelsesenter på Rikshospitalet, og det ville vært ønskelig med tettere bånd mellom IASAM, Kvinnehelsesenteret som er klinisk, og STK. Det er allerede på gang planer for et slikt samarbeid. Det kan derfor være aktuelt at den nevnte professor II stillingen formes slik at den som får stillingen har en forskningsprofil som matcher eller passer inn i prioriteringene til de to andre nevnte enhetene som arbeider med kvinnehelse i Oslo.

3. Evalueringsrapporten foreslår at medisinsk fakultet (i tillegg til odontologisk fakultet) bør tilby kurs i STKs Bachelor program med fokus på kjønnsperspektivet. Dette blir sett på som en strategi for å knytte nærmere kontakt mellom fakultetet og senteret. Fakultetet mener forslaget ikke er helt relevant da undervisningen med unntak av det medisinske profesjonsstudium foregår på master- og doktorgradsnivå.

4. Det foreslås at kjønnsperspektivet bør være obligatorisk i alle profesjonsstudiene ved UiO, inkludert det medisinske. Fakultetet støtter ikke dette forslaget, og vil påpeke at kjønnsperspektivet av naturlige grunner allerede er godt inne i undervisningen. Dette kan imidlertid videreutvikles i samarbeid med senteret.

5. Evalueringen foreslår at senteret skal gi et obligatorisk kurs i kritisk kjønnsforskning som del av doktorgradsutdanningen ved de ulike fakultetene. Det medisinske fakultet mener at det kan være behov for et slikt kurs, men at det ikke bør være obligatorisk. For enkelte faggrupper ville et slikt kurs være spesielt relevant, særlig innen de kliniske, helsefaglige og samfunnsmedisinske fagene.

Vennlig hilsen

Finn Wisløff
dekanus

Bjørn Hol
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I OSLO

DET TEOLOGISKE FAKULTET

NOTAT

MOTTATT
17 APR 2008
Universitetet i Oslo
Dokumentarkiv SA
2008/2343 - 11

Til: Universitetsdirektøren

Dato: 16.04.2008
Saksnr.: 07/1549/2074
Saksbehandler: Bjørn Erik Høvik Schjerverud

Telefon: 22 85 03 00
E-post: postmottak@teologi.uio.no
Nettadresse: www.tf.uio.no

Evaluering av STK og SUM - Høringsuttalelse fra Det teologiske fakultet

Vi viser til Universitetsdirektørens henvendelse av 28. januar 2008. Fakultetet beklager sterkt at høringen ikke er blitt besvart innen fristen og setter stor pris på at det var mulig å få utsatt høringsfrist til 17. april 2008.

Fakultetet har ingen spesifikke kommentarer i forhold til evalueringen av SUM. Og høringsuttalelsen vil derfor konsentrere seg om STK.

Det teologiske fakultet gleder seg over den anerkjennelse som evalueringsutvalget gir STK. Alt tyder på at utvalget har gjort et godt og grundig arbeid som gir et positivt grunnlag for den videre utvikling av senteret. Både seniorforskere og rekrutteringsansatte ved TF har hatt, og har, gode faglige relasjoner med senteret og med den viktige fagutviklingen som finner sted der gjennom seminarer, gjesteforelesninger og kurs. Fakultetet slutter seg derfor til de fleste av de anbefalinger utvalget kommer med i forhold til de spørsmål som er stilt i mandatet. Det avgjørende spørsmålet for STKs videre arbeid er imidlertid selvsagt først og fremst den organisatoriske plasseringen som også er nevnt i mandatet.

Det teologiske fakultet mener evalueringsutvalget har konkludert på en god og viktig måte også i dette spørsmålet. Utvalget går inn for sitt eget alternativ 1: Videreføring av STK i sin nåværende form. TF mener også dette er den riktige løsningen. STKs rolle er å være et senter som skal bidra til kjønnsforskning ved UiO, dvs. ved alle fakulteter. Flere andre sentra har tilsvarende oppgaver ved UiO. Utfordringen for dem alle er å fylle denne oppgaven på en sakssvarende måte. En av de krevende utfordringene man står overfor er at funksjonen som intrafakultær "tjenesteyter" kommer i et spenningsfylt forhold til to andre "drivere": For det første utviklingen av en nærmest autonom disiplinorientert kompetanseutvikling ved senteret selv, og på den andre siden, tendenser til å knytte seg mer til noen fakultære fagtradisjoner enn til andre.

Slike spenninger er sannsynligvis det normale ved alle sentra av STKs type, og ikke noe som særskilt skal anføres i denne saken. Men STKs markante betydning, ikke minst innenfor HUMSAM-fagene, illustrerer dette forholdet på en interessant måte. Derfor mener Det teologiske fakultet at evalueringsutvalget konkluderer på en viktig måte når det sier: "The evaluation commitee sees no reason for suggesting changes in the organizational placement of SKK. The current model was initially chosen in order to strengthen the contact with the faculties. However, this contact is still not as good as it ideally should be. Ways to improve this contact should be formalized", (I punkt 5.2., option 1). TF slutter seg til denne oppsummeringen. Evalueringsutvalget mener at STK

skal videreføres som et selvstendig senter under rektor/universitetsstyret. Men mener det er grunn til å styrke kontakten med fakultetene. Utvalget peker selv i sine anbefalinger på noen tiltak som kan være fornuftige for å få til en slik styrking.

Det teologiske fakultet mener denne delen av evalueringsutvalgets arbeid bør følges opp. Det er all grunn til å videreføre senteret som en selvstendig enhet, men det er også god grunn til å undersøke nærmere hvordan kontakten mellom senteret og fakultetene og fakultetenes disipliner kan styrkes. For UiO vil hele det avgjørende spørsmål hele tiden være hvordan disiplinforskningen og grunnforskningen kan styrkes. Kjønnsteori- og perspektiver er i dag viktige sider ved enhver disiplin og spiller en rolle for grunnforskningen. Men hvordan disiplinær grunnforskning skal utvikle seg videre, også gjennom kontakt og bruk av kjønnsteori- og perspektiver, er et viktig tema som evalueringsutvalget av gode grunner bare har berørt kort. Det teologiske fakultet foreslår derfor at fakultetene selv blir tatt aktivt med på råd, gjerne i et avgrenset utvalg, når anbefalingen om en styrket kontakt med fakultetene skal iverksettes. Det må jo være fakultetene selv som er de riktige deltakere i en slik dialog.

Vennlig hilsen

Trygve Wyller
Dekan

Bjørn Erik H. Schjerverud
Fungerende fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I OSLO

Til Universitetsdirektøren

SENTER FOR UTVIKLING OG MILJØ
Postboks 1116, Blindern
0317 Oslo

Sognsveien 68, 2. et.

Telefon: 22 85 89 00
Telefaks: 22 85 89 20

Ref: 2008/07

Blindern 10. mars

MOTTATT
12 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA
2008/2343-12

Høringsuttalelse – evalueringene av STK og SUM
Viser til brev av 28. januar 2008 vedrørende evaluering av STK og SUM. Vedlagt følger SUMs høringsuttalelser til evalueringsrapportene med utgangspunkt i evalueringsutvalgenes mandat. Høringsuttalelsen vedrørende SUM er felles for senterets styre og ansatte.

Med vennlig hilsen

Kristi Anne Stølen
Senterleder
Sign

Hans Chr. Bugge
Styreleder
Sign

UNIVERSITETET
I OSLO

Til Universitetsdirektøren

SENTER FOR UTVIKLING OG MILJØ
Postboks 1116, Blindern
0317 Oslo

Sognsveien 68, 2. et.

Telefon: 22 85 89 00
Telefaks: 22 85 89 20

Ref: 2008/07

Blindern 10. mars

Høringsuttalelse fra Senter for Utvikling og Miljø (SUM)

1. Innledning

Vi har valgt å dele inn høringsuttalelsen i følgende deler: innledningsvis kommentere evalueringsutvalgets rapport, deretter gi en oversikt over tildeling av nye forskningsprosjekter som kan få konsekvenser for den videre behandling av organisatorisk tilknytning, dernest beskrive mandatet og nåværende rammebetingelser, for så å kommentere evalueringsutvalgets forslag til organisasjonsmodell, før vi gir en oppsummering.

Høringsuttalelsen er felles fra SUMs styre og de ansatte på SUM.

2. Kommentarer til evalueringsutvalgets rapport

SUM har gjennomgått tre evalueringsprosesser siden oppstarten i 1991. Den foreliggende evalueringsrapporten er som de to foregående konstruktiv og nyttig, ved at den gir faglige innspill til videre arbeid samtidig som den bidrar til økt bevissthet og engasjement rundt senteret.

Vi synes imidlertid ikke at det blir tatt tilstrekkelig hensyn til at SUM ikke er et ordinært universitetsinstitutt, selv om det er en del av universitetet. Senteret har et mandat som forutsetter en rekke funksjoner som ikke forventes av et ordinært institutt. På en del områder ligner SUM mer på et frittstående forskningsinstitutt, noe som bør gjenspeiles i vurderingen. Kommentarene til evalueringsrapportens konklusjoner tar utgangspunkt i disse momentene.

2.1 Forskning.

Til tross for at SUM vurderes som "*performing reasonably well*" når det gjelder produktivitet i forskningen, gir evalueringsutvalgets målemetode et ufullstendig bilde av SUMs vitenskapelige produksjon. Utvalget har valgt å se bort fra bøker (ordet "*book*" brukes kun én gang i hele rapporten), mens bøker normalt anses som en like tung - om ikke tyngre - kategori enn artikler, avhengig av forlagets og tidsskriftets anseelse. Dette slår uheldig ut for SUM fordi SUMs forskere har vært spesielt produktive når det gjelder bokutgivelser - i hovedsak på høyt rangerte forlag (nivå 2 i FRIDA).

2.2 Undervisning

Vi er fornøyd med at evalueringskomiteen har anerkjent SUMs innsats når det gjelder undervisning. Det nye masterprogrammet er meget vellykket. Det gjennomføres i samarbeid med HF og er vurdert som et av HF-fakultetets beste engelskspråklige masterkurs.

2.3 Nettverk
Komiteen vurderer SUM til å ha en *"fairly good record"* når det gjelder nettverksbygging. Her ville nok en sammenligning med andre universitetsenheter, hvilket ikke er gjort, vist at SUM kommer meget godt ut på dette området ved UiO.

3. Oppdatering av virksomheten og satsninger i etterkant av evalueringen

Den fornyede interessen for bærekraftig utvikling i den senere tid har skapt økt interesse for vårt forskningsfelt. Dette gjenspeiles i større aktivitet på flere områder ved SUM, og en del av aktivitetene har blitt materialisert etter at komiteen gjorde sin evaluering. Disse vil legge føringer for SUMs virksomhet i de nærmeste år.

Med fire nye eksternt finansierte prosjekter har SUM fått et løft innen tverrfaglig forskning på utvikling og miljø: *Land Use Policies and Sustainable Development in Developing Countries (LUPIS)* er et EU-finansiert prosjekt som omfatter samarbeid med 13 forskningsinstitusjoner i Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika. *Strategy and Methodology for Improved Integrated Water Resource Management – An Integrated Interdisciplinary Assessment in Four Twinning River Basins (STRIVER)* er også finansiert av EU og omfatter samarbeid med 8 institusjoner i Europa og Asia. I tillegg kommer *Sustainability for the 21st Century* og *Explaining Differential Immunization Coverage*, begge finansiert av NFR. Alle prosjektene har langsiktig finansiering som muliggjør systematisk faglig arbeid på høyt internasjonalt nivå. Samtlige tematiserer høyaktuelle problemstillinger og legger opp til å bidra aktivt til den offentlige samfunnsdebatten. De er forankret i en dialog mellom samfunnsfag og realfag, og *Sustainability*-prosjektet har i tillegg en sentral link til humaniora. Samtidig som man bygger synergier, har prosjektene tung disiplinær forankring i de ulike fagfelt i universitetssystemet, med publiseringsambisjoner i høyprofilerte internasjonale tidsskrifter og forlag. Prosjektene har allerede ved oppstart hatt stor pågang fra studenter fra flere fakulteter (både på master- og doktorgradsnivå).

I 2007 og 2008 har SUM fått 9 nye stipendiater hvorav fem har søkt seg til SUM med ekstern finansiering. SUMs forskerskole går meget bra og det er stor søknad til våre doktorgradskurs. Til kurset som holdes i april har det meldt seg 30 kvalifiserte søkere fra ti land i tillegg til de norske.

SUM arbeider nå med å konsolidere nye satsningsområder. Et område som er under utvikling er *Consumption, Energy and Social Change* som vil fremme SUMs forskning på energi, klima og utvikling. Det foregår allerede betydelig teoriutvikling på SUM på dette temaet. Et annet område under utvikling er *Business and Governance for Sustainable Development* som gir viktige bidrag til teoriutvikling om private aktørers rolle i global politikk. *Miljørelatert fattigdom* er et tredje område. Prosjektene innen sistnevnte integrerer perspektiver fra samfunnsforskning og bærekraftig ressursforvaltning og vil belyse bl.a. klimaendringenes utfordringer for jord- og skogbruk i utviklingsland (med fokus på Afrika) og implikasjoner for bistand.

Med opprettelsen av Arne Næss Chair in Global Justice and the Environment har SUM tatt et initiativ som blir lagt merke til internasjonalt og som profilerer UIO på høyt nivå, på tvers av naturvitenskap, samfunnsvitenskap og humaniora. Støtte fra næringslivet for neste treårsperiode dokumenterer at interessen for SUMs aktiviteter også strekker seg utenfor akademia.

Det er ingen tvil om at klimasaken vil prege bistand og utvikling i både nord og sør i tiden fremover. Et avgjørende spørsmål er hvilke samfunnsmessige tiltak som er nødvendig å gjennomføre for å begrense konsekvensene av klimaendring. Disse problemstillingene er aktuelle i et globalt perspektiv, og må sees i sammenheng med fattigdomsutfordringer og andre samfunnsmessige utfordringer og prosesser, noe som SUM er i stand til å gjøre. Relasjonen mellom utvikling, fattigdom og miljø vil by på mange viktige forskningstemaer fremover.

4 Mandat og rammebetingelser

Mandatet fastslår at SUM skal være et tverrfakultært senter med fokus på tverrfaglig forskning, nettverksvirksomhet og koordinering av forskningssamarbeid innad ved Universitetet i Oslo (UiO) og sammen med eksterne aktører. Videre skal senteret fungere som en drivkraft ved universitetet og utad mot samfunn og næringsliv, og arbeide med forskning, undervisning og formidling om miljø- og utviklingsspørsmål, med hovedfokus på skjæringsfeltet mellom miljø og utvikling.

I UiOs strategiske plan for perioden 2005 til 2009 legges det vekt på å prioritere innsatsen på felt der samfunnet har behov for kunnskap og kompetanse. SUM kombinerer hensynet til samfunnsmessig relevans med forskning av høy faglig kvalitet, to behov som lett kommer i konflikt og som derfor stadig må veies opp mot hverandre. SUM har lagt vekt på at grunnforskning ikke skal fortrenges til fordel for ren oppdragsforskning, selv om det økonomisk kunne vært lønnsomt. SUM står på dette punktet nærmere universitets- enn insituttsektoren. Samtidig er SUMs forskningsfelt av stor - og stadig større - samfunnsmessig relevans: bærekraftig utvikling, fattigdoms- og miljøproblemene og sammenhengen mellom dem er kjerneområder for vår forskning og legger viktige kritiske og konstruktive premisser for politiske beslutninger. Vi har god kontakt med det politiske miljøet og oppfyller dermed UiOs forventninger om samfunnsrelevans uten å gå på akkord med kravet til forskningskvalitet.

Den nåværende organisasjonsmodell er dynamisk og synlig, noe som er en forutsetning for å lykkes i å nå målsetningene. Eksterne samarbeidspartnere fremhever spesielt senterets plassering som synlig og lett tilgjengelig. Både SUM som institusjon og de enkelte forskere har utstrakt kontakt med ulike brukere av forskningen. Forskere ved senteret er meget etterspurt som foredragsholdere og debattdeltakere både av myndigheter, universiteter, næringsliv og ulike internasjonale og nasjonale organisasjoner. I tillegg bidrar den tette dialogen til at forskere ved SUM blir benyttet som rådgivere. Slike nøkkelposisjoner har medført at senteret er premissleverandør når nye forskningspolitiske vedtak skal fattes.

Senteret tjener som en inngangsport til andre enheter ved UiO. I dialogen med media og andre deler av samfunnet får vi et klart inntrykk av at universitetet kan virke uoversiktlig og komplekst. I tillegg til å bidra med egne forskere, henviser vi ofte media til andre fagpersoner ved UiO som det er vanskeligere å identifisere fra utsiden.

SUMs administrative kompetanse har vist seg særlig nyttig i samarbeid med eksterne institusjoner. Evnen til å svare på utfordringer og handle raskt har vist seg å være avgjørende for å få delta i ulike prosjekt. Administrasjonen kjenner regelverket ved UiO samtidig som den vet hva som skal til for å få prosjekter og agere raskt innenfor gjeldende regelverk. Vår erfaring er at UiOs ledelse har vist forståelse for at et utstrakt samarbeid med eksterne samarbeidspartnere noen ganger krever smidige løsninger og til dels utradisjonell saksbehandling innenfor universitetets gjeldende regelverk.

5. Evalueringsutvalgets forslag til fremtidig mandat og organisatorisk plassering

Evalueringsutvalget drøfter to alternativer for SUMs videre utvikling og organisatoriske plassering. 1. SUM går inn som partner i CIENS og beholder foreløpig sin nåværende organisatoriske plassering under universitetsstyret og 2. SUM legges under SV-fakultetet.

Utvalget anbefaler alternativ 1, som anses som det mest innovative og utfordrende. Utvalget hevder at SUM gjennom et slikt partnerskap bedre vil kunne oppfylle sitt mandat om tverrfaglig samarbeid med den naturvitenskapelige miljøforskningen. Flere av instituttene i CIENS arbeider med miljøproblematikk i verdensdeler og land hvor SUM har betydelig kompetanse og kontakter, og utvalget påpeker at CIENS-miljøet også vil ha nytte av en samlokalisering med SUM. Vi minner om at SUM allerede har meget vellykkede samarbeidsprosjekter med to av CIENS-instituttene (CICERO og NIVA). På sikt kan også

samlokalisering med CIENS være både aktuelt og gunstig, men en slik samlokalisering må inntil videre avvente ledige kontorer i CIENs-bygget

Det er imidlertid grunn til å etterlyse en grundigere konsekvensanalyse for å avgjøre hvorvidt et mer institusjonalisert samarbeid med de anvendte instituttene i CIENS er den riktige veien å gå for å oppfylle SUMs rolle som tverrfaglig universitetssenter på en bedre måte. Instituttene i CIENS drives i dag som uavhengige enheter med begrenset samarbeid på tvers, unntatt når det gjelder praktiske forhold. Ambisjonene om tverrfaglig samarbeid er betydelige, men foreløpig har de få konkrete samarbeidsprosjekter å vise til. I en innledende fase må det investeres ressurser i å definere mulige nye samarbeidsprosjekter. Forutsetningen for å lykkes vil etter vår mening være at SUM forblir en del av universitetet og tilføres flere ressurser for å greie både omorganiseringen, reorienteringen i retning CIENS' arbeidsområder og nåværende og nye samarbeids- og nettverksoppgaver i forhold til enheter på universitetet. Tre fast ansatte er allerede i dag meget knapt, noe evalueringskomiteen fremhever.

En av SUMs største utfordringer har siden opprettelsen vært at senteret ikke har fått tilført ressurser som forutsettes for å oppfylle mandatet. Med bare to, og fra 2002 tre faste ansatte forskere og betydelige veilednings- og undervisningsoppgaver har det vært stilt store krav til den vitenskapelige staben. Å stille krav til en institusjon gjennom et mandat, uten å tilføre de nødvendige ressursene for å utføre oppgavene skaper slitasje over tid. Evalueringskomiteens forutsetning for å anbefale en nærmere tilknytning til CIENS er at universitetet virkelig satser på SUM som brobygger mellom universitetet og CIENS. Under denne forutsetning ser vi interessante muligheter ved denne løsningen.

Hvis forutsetningen om at universitetet virkelig satser ressurser på løsningen med SUM tilknyttet CIENS ikke oppfylles, anbefaler evalueringsutvalget at SUM legges under SV-fakultetet.

Evalueringsrapporten slår fast at en plassering under SV-fakultetet vil måtte medføre en innsnevring i SUMs mandat, der man gir opp ambisjonene om tverrfaglighet som favner mednat- og humsamdisipliner og i hovedsak nøyer seg med tverrfaglighet innenfor humsamdisiplinene. Vi mener at dette vil være meget uheldig. Det er enighet om at det er stort behov for bred tverrfaglig forskning på feltet utvikling og miljø, og SUM har i den senere tid lykkes i å få finansiert flere prosjekter som kobler mednat- og humsamdisipliner.

Vi mener også at ved å legge den tverrfaglige satsingen til et fakultet, vil enheten bli identifisert med fakultetet. Dette vil medføre en distanse fra de øvrige fakulteter og deres fagområder. Erfaring fra tilsvarende omorganiseringsprosesser (for eksempel integreringen av Senter for utviklingsstudier i SV-fakultetet ved Universitetet i Bergen) har vist at fakultetsintegrering av enheter med bredt tverrfakultært mandat virker begrensende på tverrfaglig samarbeid. En plassering under SV-fakultetet vil sannsynligvis også begrense SUMs synlighet og adgang til å utnytte den fleksibilitet og evne til raske beslutninger som ligger i den nåværende organisering. En slik integrering vil av omgivelsene og myndighetene oppfattes som en nedprioritering av miljø og utviklingsforskning ved UiO, noe som vil være meget uheldig i en tid hvor denne problematikken har høyere betydning og prioritet enn noensinne.

Videre er spørsmålet om budsjettorganisering uklart ved en fakultetstilknytning. Enten må bevilgninger til senteret overføres gjennom øremerkede midler som kanaliseres gjennom fakultetet, eller de må overføres som en ordinær del av fakultetets rammer. Den siste modellen vil kunne medføre en ressurskamp med fakultetets øvrige enheter, og vi vet erfaringsmessig at tverrfaglige satsinger har vansker med å få gjennomslag i konkurranse med sterke institutters disiplinorienterte satsinger.

6. Oppsummering

SUM er inne i en dynamisk og positiv utvikling og har en mer solid plattform nå enn på det tidspunktet evalueringen ble gjennomført. Vi har møtt evalueringsutvalgets anbefalinger med en positiv holdning. Vi ser på utvalgets forslag som viktige bidrag til å utvikle senteret i en ny retning med de muligheter som det medfører.

Valget av organisasjonsmessig plassering på Universitetet i Oslo må etter vårt syn være tuftet på SUMs nåværende mandat og vurderes i lys av universitetets diskusjon om faglig prioritering og nye tverrfaglige satsninger. Med både nasjonalt og internasjonalt orientert forskning om bærekraftig utvikling med en klar tverrfaglig profil, har SUM et godt grunnlag for å bidra til UiOs ambisjon om å bli et universitet i "den europeiske mesterliga". Dette kan senteret best bidra til ved en fortsatt organisasjonsmessig plassering direkte under universitetsstyret. Vi mener at den nødvendige egenart vil være problematisk innenfor et fakultet, da senteret ikke vil utgjøre et ordinært institutt. Universitetet i Oslo trenger sentre som kan tilføre kunnskap innenfor et svært aktuelt tema som forutsetter forskning og løsninger på tvers av mednat- og humsam-disiplinene.

Evalueringskomiteens forutsetning for å anbefale en nærmere tilknytning til CIENS er at universitetet virkelig satser på SUM som brobygger mellom universitetet og CIENS. Vi går inn for en nærmere tilknytning til CIENS som det beste alternativet, gitt at vi får tilført ressurser som gjør at forskningen ikke blir skadelidende. Det er imidlertid helt nødvendig å gjennomføre en konsekvensanalyse før det treffes endelig vedtak i saken.

UiOs ledelse har ved flere anledninger gitt uttrykk for ønsket om at alle sentre skal ligge under fakulteter og ikke direkte under universitetsstyret. Det har blitt hevdet at dette har vært utgangspunktet for evalueringsprosessen. Vi mener at det må kunne forventes at universitetsledelsen synliggjør gevinsten av en omlegging, da erfaring fra liknende prosesser viser at organisasjonsendringer og sammenslåinger koster og medfører slitasje for medarbeiderne. Derfor bør det foretas en kostnadsutredning, og på denne bakgrunn vurderes om en omorganisering er klok ressursutnyttelse i den nåværende situasjonen.

Høringsuttalelse fra Senter for utvikling og miljø vedrørende evalueringen av Senter for tverrfaglig kjønnsforskning

Viser til brev av 28. januar 2008 der fakultetene og sentrene blir bedt om synspunkter og kommentarer på evalueringsrapporten, med utgangspunkt i evalueringsutvalget mandat.

Evalueringsutvalget anbefaler at Senter for tverrfaglig kjønnsforsknings organisatoriske plassering direkte under universitetsstyret videreføres. Sekundært anbefales at senteret plasseres under et fakultet, fortrinnsvis SV-fakultetet.

SUM støtter evalueringskomiteens anbefaling om plassering direkte under universitetsstyret. Vi stiller oss skeptisk til plassering under et fakultet. Mandatet fastslår at STK skal koordinere eller initiere samarbeid på tvers av fakulteter. Ved å legge satsningen til et fakultet, vil enheten uunngåelig bli identifisert med fakultetet. En konsekvens vil være en økt distanse til fagmiljøer ved de øvrige fakulteter. Rollen som pådriver i forhold til den disiplinbaserte utviklingen av kjønnsperspektiver kan dermed bli svekket. En annen utfordring er knyttet til økonomi. Senterets budsjett vil enten bli tildelt gjennom øremerkede midler, eller så vil enheten budsjetteres innenfor fakultetets rammer. Det siste alternativet vil kunne medføre en ressurskamp med fakultetets øvrige enheter, noe som ikke stimulerer til samarbeid.

STK er profilert i media. Signaler fra omverden viser at universitetet kan virke komplekst og uroversiktelig. Senteres synlighet, og derigjennom tilgjengelighet for eksterne brukere som media, er også bedre ivaretatt med dagens organisatoriske plassering.

Evalueringsutvalgets forslag til visiting scholar/grants er svært interessant. SUM har tidligere praktisert ordningen, og erfarte i den sammenheng to hovedutfordringer: Tre forskere med fast tilsetting ved henholdsvis statsvitenskap, geografi og antropologi hadde over en periode på tre til fem år, en 20 % prosjektlederstilling ved SUM. Ordningen fungerte i praksis som en "intern professor II'er stilling". De fikk da utbetalt prosjektledertillegg (tilsvarende en 20 % stilling) i tillegg til sin ordinære lønn. Organisasjonene ved UiO krevde imidlertid at forskerne reduserte sine hovedstillinger ved UiO, slik at de til sammen utgjorde en 100 % tilsetting. Vår erfaring var da at ordinære II' er stillinger utenfor UiO var mer attraktive. En annen utfordring var at enkelte institutter på grunn av stort arbeidspress, ikke kunne avse sine ansatte, til tross for at ansatte selv foretrakk en delt stilling. Vår erfaring er at dersom denne type forskningssamarbeid skal lykkes, fordres føringer fra UiOs ledelse.

SUM har erfart at undervisning er en velegnet kanal for økt faglig samarbeid mellom sentrene og fakultetene. Felles seminaraktiviteter eller undervisningstilbud har vist seg å være motiverende, og har ført til økt forskningssamarbeid med andre enheter internt ved UiO og med eksterne enheter.

SUM konkluderer med at det er ikke kommet noen vesentlige argumenter frem i prosessen som skulle tilsi en endring av organisatorisk status. Kjønnsforskning og likestilling er et strategisk anliggende for UiO, som ikke forutsetter en fakultetstilknytning. Dersom det likevel vedtas en endring i forhold til organisatorisk plassering må konsekvenser utredes nærmere.

dok 2

UNIVERSITETET I OSLO
DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

REGISTRERT

Universitetsdirektøren

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Fakultetsadministrasjonen
Postboks 1084 Blindern

Telefon: 22 85 62 64
Telefaks: 22 85 48 25
e-post: postmottak@sv.uio.no
Nettadresse: www.sv.uio.no

Saksbehandler: Svein-Erik Grøndahl

Dato: 07.03.08 Saksnr.: 2008/2343 Sakseier:

-2

Evaluering av Senter for utvikling om miljø (SUM) – høringsuttalelse fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Vi viser til notat av 28.01.08 (ref. 07/1549; 08/1396) der Universitetsdirektøren ber om synspunkter og kommentarer til evalueringsrapportene for Senter for utvikling og miljø (SUM) og Senter for kvinne og kjønnsforskning (nå Senter for tverrfakultær kjønnsforskning, STK). Her følger uttalelsen fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet for SUM-evalueringen. Vår uttalelse om STK følger i et tilsvarende notat. Den innledende, generelle delen om organisasjonsplassering er felles i de to uttalelsene.

Generelt om organisasjonsplassering

I mandatet til både evalueringen av STK og av SUM er det et sentralt spørsmål hvor sentrene skal plasseres organisatorisk, altså om de fortsatt skal ligge direkte under UiO-styret eller organiseres på annen måte, for eksempel under et fakultet. SV-fakultetets generelle vurdering er at nye faglige sentre bør organiseres tettest mulig opp mot de fagmiljøer (institutter/enheter) de er en del av. Det gir det beste grunnlaget for en løpende vurdering av ressursfordelig og nytte. Et sterkt argument for likevel å organisere disse på fakultetsnivå eller under UiO-styret er om mandatet legger opp til tverrfakultær forskning, koordineringsoppdrag eller tidsbegrensede oppgaver der tilkopling til et enkelt institutt ikke er naturlig.

Både SUM og STK har i sine mandater fått oppgaver som gjør det rimelig å organisere dem direkte under styret ved UiO. Dersom et senter skal koordinere eller initiere samarbeid på tvers av fakulteter, kan det vanskeliggjøre oppdraget dersom det selv ligger under ett av de samme fakulteter. Spørsmålet er så i hvilken grad sentrene oppfyller sitt mandat eller - som diskutert i tilfelle SUM - om mandatet bør justeres og organisatorisk tilknytning revurderes. Problemstillingen blir i så fall hva senteret vinner/taper på en slik omorganisering, og hvordan dette står i forhold til gevinster og tap for mottakende fakultet. Helst burde slike spørsmål vært avgjort med den plassering et senter ble gitt i utgangspunktet. Men konteksten kan endre seg, hvilket utløser at spørsmålet kan reises på ny. Kanskje gjelder det spesielt der en måtte ønske å gjøre et slikt tiltak varig. Dersom bærekraften i et senter med tidsavgrenset varighet er til diskusjon, er det derimot liten grunn til å endre organisasjonsplassering før en har gjennomdrøftet i hvilken grad og ut fra hvilke målsettinger en fortsatt vil satse på senteret.

Evalueringen av SUM

Evalueringskomiteen har prioritert to alternativer for organisatorisk tilknytning, henholdsvis under universitetet sentralt som i dag og som en del av Det samfunnsvitenskapelige fakultet.
Evalueringskomiteen går primært inn for det første alternativet. Dette er imidlertid betinget av fortsatt satsning fra universitetets side: *"This recommendation is, however, contingent on a strategic decision*

followed by a concerted and sustained effort by the University of Oslo to develop further the CIENS partnership. In the absence of such a drive, we would recommend the former option." Vi ser de offensive perspektivene i dette alternativet, men er usikre på realismen i gjennomføringen.

Komiteens subsidiære anbefaling fremstår som mer passiv og defensiv. Vi vil her likevel primært kommentere denne, siden den direkte berører SV-fakultetet. Etter vår vurdering er det er vanskelig å se at en forflytning av SUM til Det samfunnsvitenskapelige fakultet vil ha positive faglige effekter, for SUM, den øvrige virksomhet ved fakultetet eller universitetet som helhet.

Rent bortsett fra at deler av virksomheten ved SUM faller innunder de samfunnsvitenskapelige fagområder, er virksomheten ved SUM bare i begrenset grad integrert med den øvrige virksomhet ved Det samfunnsvitenskapelig fakultet. Det foregår et visst forskningsmessig samarbeid basert på kontakt med enkeltforskere, først og fremst ved Sosialantropologisk institutt og i noen grad ved Institutt for statsvitenskap. Når det gjelder tverrfaglig samarbeid, viser evalueringskomiteen til en viss suksess når det gjelder studentaktivitet (*"SUM has a fairly good record when it comes to creating and maintaining cross-disciplinary arenas and networks, particularly for students and PhD candidates."*), mens vurderingen av forskningssamarbeidet er relativt forbeholden (*"SUM has had some success in fostering cross- and interdisciplinary research within the domain of social sciences and the humanities.... The mandate also instructs SUM to help coordinate and focus research undertaken within university departments and other academic units. This is a function that SUM has never been able to perform effectively."*) Det er liten grunn til å tro at graden av integrasjon med de relevante fagmiljøene på SV-fakultetet vil forandre seg alene som en følge av en endring av den organisatoriske tilknytningen.

I prinsippet kunne man tenke seg en sterkere integrering av SUM med den øvrige virksomheten ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Det ville i så fall, for det første, være naturlig å konsentrere SUMs virksomhet, slik at den i all hovedsak falt innenfor fakultetets fagområder. Det ville, for det andre, være ønskelig å utvikle en bedre kontakt mellom SUM og de øvrige enhetene. En slik omorganisering ville by på vesentlige utfordringer. Det er en alminnelig erfaring at virksomheter av denne type vanskelig lar seg endre ved eksternt trykk, særlig hvis virksomheten er etablert med et annet formål og har fått utvikle seg over lengre tid. Det er verdt å merke seg at evalueringskomiteen anser at en viktig grunn til SUMs manglende suksess kan tilbakeføres til det faktum at etableringen av senteret ikke skjedde ved en oppbygning fra grunnen av med utgangspunkt i mandatet, men snarere som en videreføring av eksisterende virksomhet med et fornyet mandat: *"SUM "inherited" activities that had already been established and in some cases acquired a muted reputation, particularly within the natural science community, which found that some of the work failed to meet their professional standards."* Det er fare for at tilsvarende problemer ville oppstå ved et forsøk på en omorganisering av SUM slik at det bedre kan innpasses i Det samfunnsvitenskapelige fakultets øvrige virksomhet. Som evalueringskomiteen påpeker, er det ikke aktuelt med noen fysisk samlokalisering av SUM og de øvrige enhetene ved fakultetet.

I overskuelig fremtid ville derfor en overføring av ansvaret for SUM til Det samfunnsvitenskapelige fakultet i praksis innebære at fakultetet får ansvaret for en relativt frittstående enhet, som bare i begrenset grad er integrert med den øvrige virksomhet. SUM ville i så fall måtte konkurrere med de øvrige enhetene ved fakultetet om ressurser. Det samfunnsvitenskapelige fakultet har en budsjettmodell som i betydelig grad vektlegger studiepoeng og faglig kvalitet. Basert på den foreliggende evaluering er det mye på som tyder på at SUM ville kunne få vanskeligheter i konkurransen om midler med de andre enhetene ved fakultetet; evalueringskomiteen påpeker således at SUM har relativt lav produksjon pr. ansatt.

En eventuell ressursnedgang for SUM kunne motvirkes av at Det samfunnsvitenskapelige fakultet ga særskilt prioritet til SUM. En slik prioritering er neppe aktuell. Det skyldes ikke at de fagfelter som faller

innunder SUMs virksomhet, har lav prioritet ved fakultetet; tvert imot står disse sentralt både forskningsmessig og undervisningsmessig ved flere av enhetene. For eksempel har fakultetet allerede et flerfaglig bachelorprogram i utviklingsstudier. Dessuten tilbyr Økonomisk institutt et eget masterprogram i miljø og utvikling, og instituttet er nylig tilført et senter for fremragende forskning, ESOP, som i ustrakt grad nettopp driver med utviklingsrelatert forskning. For fakultetet har det imidlertid ikke vært aktuelt å prioritere disse feltene i form av en egen, tverrfaglig enhet; slike satsninger bør tvert imot skje gjennom de etablerte enhetene.

Dersom en ikke velger å følge evalueringskomiteens primære alternativ, men i stedet satser på en overføring til SV-fakultetet, vil det derfor være mest i tråd med fakultetets etablerte strategi om virksomheten ved SUM ble integrert i den øvrige virksomhet, slik en i evalueringen peker på har vært trenden ved Universitetet i Bergen og ved NTNU. Vi deler således ikke evalueringskomiteens oppfatning om at man kan forsvare å opprettholde SUM som en egen enhet innad på SV-fakultetet.

Fakultetet er også bedt om å vurdere SUM i forhold til tverrfakultære satsinger. Vi viser i den forbindelse til et av de fem forslagene fremmet av forskningskomiteen (Vedtak 18.2.08) med tittelen Miljøendring og bærekraftig energi. SUM har deltatt i utforming av dette forslaget og komplementerer i noen grad SV-fakultetets mer disiplinorienterte tilnærming til feltet, gjennom spisskompetanse på den samfunnsmessige dimensjonen ved bl.a. energiproduksjon, distribusjon og forbruk.
SUM vil kunne spille en viktig rolle når det gjelder å ivareta de tverrfaglige og samfunnsvitenskapelige perspektivene i evt. videreutvikling av denne tverrfakultære satsingen. For å bistå SUM i arbeidet med å utvikle en realistisk tverrfakultær profil burde en for øvrig, i likhet med for STK, vurdere en ordning med "visiting scholar/grants" for forskere fra ulike fakulteter for å samle kompetanse, knytte kontakter og utvikle undervisnings- og forskningssamarbeid.

Gitt at merverdien ved SUMs virksomhet kommer i kraft av dets tverrfakultære og komplementære aktivitet, bør SUM fortsatt være organisert direkte under UiO-styret (*"SUM adds value not by doing disciplinary research and teaching better than the corresponding departments, but by engaging in complementary and cross-boundary activities"*). Derved vil også SUM, med et revidert og mer realistisk mandat, få en ny sjanse til å utnytte den fleksibilitet og mulighet til raske beslutninger som ligger i slik organisering med sikte på å drive frem slike komplementære aktiviteter. Dette er etter vår vurdering den fremste rasjonale for fortsatt satsing. Komiteen sier da også at SUM ivaretar en viktig oppgave som universitetsintern mekanisme *"for transcending established boundaries in research as well as in teaching and "outward oriented activities"*. Etter vår vurdering vil dette best ivaretas gjennom et revidert mandat, men med fortsatt organisering direkte under UiO-styret.

Knut Heidar
Dekan

Gudleik Grimstad
fakultetsdirektør

dok 3

UNIVERSITETET I OSLO
DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

REGISTRERT

Universitetsdirektøren

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Fakultetsadministrasjonen
Postboks 1084 Blindern

Telefon: 22 85 62 64
Telefaks: 22 85 48 25
e-post: postmottak@sv.uio.no
Nettadresse: www.sv.uio.no

Saksbehandler: Svein-Erik Grøndahl

Dato: 07.03.08 Saksnr.: 2008/2343 Sakseier:
-3

Evaluering av Senter for tverrfakultær kjønnsforskning (STK; tidl. SKK) – høringsuttalelse fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Vi viser til notat av 28.01.08 (ref. 07/2074; 08/1396) der Universitetsdirektøren ber om synspunkter og kommentarer til evalueringsrapportene for Senter for utvikling og miljø (SUM) og Senter for kvinne og kjønnsforskning (nå Senter for tverrfakultær kjønnsforskning, STK). Her følger uttalelsen fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet for STK-evalueringen. Vår uttalelse om SUM følger i et tilsvarende notat. Den innledende, generelle delen om organisasjonsplassering er felles i de to uttalelsene.

Generelt om organisasjonsplassering

I mandatet til både evalueringen av STK og av SUM er det et sentralt spørsmål hvor sentrene skal plasseres organisatorisk, altså om de fortsatt skal ligge direkte under UiO-styret eller organiseres på annen måte, for eksempel under et fakultet. SV-fakultetets generelle vurdering er at nye faglige sentre bør organiseres tettest mulig opp mot de fagmiljøer (institutter/enheter) de er en del av. Det gir det beste grunnlaget for en løpende vurdering av ressursfordelig og nytte. Et sterkt argument for likevel å organisere disse på fakultetsnivå eller under UiO-styret er om mandatet legger opp til tverrfakultær forskning, koordineringsoppdrag eller tidsbegrensede oppgaver der tilkopling til et enkelt institutt ikke er naturlig.

Både SUM og STK har i sine mandater fått oppgaver som gjør det rimelig å organisere dem direkte under styret ved UiO. Dersom et senter skal koordinere eller initiere samarbeid på tvers av fakulteter, kan det vanskeliggjøre oppdraget dersom det selv ligger under ett av de samme fakulteter. Spørsmålet er så i hvilken grad sentrene oppfyller sitt mandat eller - som diskutert i tilfelle SUM - om mandatet bør justeres og organisatorisk tilknytning revurderes. Problemstillingen blir i så fall hva senteret vinner/taper på en slik omorganisering, og hvordan dette står i forhold til gevinster og tap for mottakende fakultet. Helst burde slike spørsmål vært avgjort med den plassering et senter ble gitt i utgangspunktet. Men konteksten kan endre seg, hvilket utløser at spørsmålet kan reises på ny. Kanskje gjelder det spesielt der en måtte ønske å gjøre et slikt tiltak varig. Dersom bærekraften i et senter med tidsavgrenset varighet er til diskusjon, er det derimot liten grunn til å endre organisasjonsplassering før en har gjennomdrøftet i hvilken grad og ut fra hvilke målsettinger en fortsatt vil satse på senteret.

Evalueringen av Senter for tverrfaglig kjønnsforskning

I det følgende vil vi kommentere de momenter av mandatet for evalueringen av STK og komiteens evaluering og forslag som direkte angår eller berører vårt fakultet. Hva som er best for sentret og for den tverrfaglige kjønnsforskningen mer generelt, har komiteen allerede gitt sitt syn på i evalueringsrapporten. Her vil vi fokusere på forslagenes for- og baksider for fakultetet, våre institutter og ansatte og den

kjønnsforskningsfeltet. Og det kan også være en kanal fra instituttene og fakultetet inn i sentret for på denne måten å få til enda bedre kontakt mellom sentret og fakultetet. Hvordan dette kan la seg finansieres og på hvilket nivå midlene til dette skal fremskaffes, må utredes nærmere.

Til sist vil vi gjerne kommentere komiteens vurdering at spørsmål om kjønnsperspektiv bør tas opp på alle nivåer i undervisningen, inkludert PhD-nivået. Her kan sentret fungere som en pådriver på innholdet i de tverrfaglige kurs som gis på dette nivå (f.eks. kurset i vitenskapsteori). Å revidere eller erstatte kurs eller utvikle nye kurs er likevel et arbeid som i all hovedsak må drives frem innenfra og nedenifra fra fakultetets og dets institutter og ikke noe som bør pålegges utenfra eller ovenfra. De kontakter som allerede finnes mellom sentret og fakultetets vitenskapelige ansatte og det samarbeid man har når det gjelder PhD-kurs, viser at det allerede finnes en kanal som kan brukes for å komme med innspill på fakultetets obligatoriske felleskurs.

Avslutningsvis vil vi gi uttrykk for vår anerkjennelse, både overfor universitetets ledelse og overfor STK selv, over at Universitetet i Oslo huser Nordens beste tverrfaglige kjønnsforskningsinstitutt. Det er en fjær i hatten til universitetsledelsen som de har anledning til å synliggjøre også organisatorisk. Evalueringsrapporten gir dessuten god grunn til å tro at senteret konstruktivt vil ta tak i de videre utfordringer som evalueringsrapporten også peker på.

Knut Heidar
Dekan

Gudleik Grimstad
fakultetsdirektør

Student-
PARLAMENTET I OSLO

Høringsuttalelse 10.03.08

MOTTATT
11 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA

2008/2343 -4

Høring vedr. evaluering av STK

Fra Studentparlamentet i Oslo
ved arbeidsutvalget
11.02.08

Arbeidsutvalet i Studentparlamentet i Oslo har behandlet høringen om evalueringen av Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og har følgende kommentarer:

Senter for tverrfaglig kjønnsforkning kan dokumentere overbevisende resultater som viser at senterets arbeid bærer frukter, både når det gjelder forskning og undervisning. Det synes også som senteret evner å reise svært aktuelle kjønnspørsmål, med sitt arbeid på blant annet multikulturalisme og seksualitet. Senterets ansatte er også aktive i samfunnsdebatten rundt de temaene det forskes på og undervises i.

Det er derfor er spesielt gledelig at senteret har lykkes i så stor grad med å nå ut til de ulike miljøene ved UiO som de viser i rapporten. Kjønnsspørsmål er relevant for svært mange fagmiljøer ved Universitetet, og dette arbeidet bør fortsette med uforminsket styrke. Studentparlamentet ser viktigheten i at senteret er organisert direkte under rektor fremfor under et fakultet da senterets arbeid nettopp er relevant for flere fakulteter. En eventuell endring av dette vil kunne svekke den brede kontaktfalten senteret har i dag. For å ytterligere styrke senterets kontakt med fagmiljøene ved universitetet bør man i fremtiden se på senterets lokalisering. Der det ligger på Ullevål i dag er det på mange måter avsondret fra resten av Universitetet. Senteret bør få en mer sentral rolle ved universitetet faglig, men også lokaliseringsmessig.

Senteret bør styrkes økonomisk og gis rom til flere faste ansatte enn det som er tilfellet i dag. Den omfattende bruken av midlertidige ansatte senteret har i dag kan være en utfordring. Studentparlamentet stiller seg også positive til forslagene om å utvide undervisningstilbudet ved senteret til også å innebefatte et masterprogram.

Med hilsen Studentparlamentet i Oslo

v/Arbeidsutvalget

UNIVERSITETET I OSLO

Universitetsdirektøren
Postboks 1072 Blindern
N-0315 Oslo

MOTTATT
0 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Dokarkiv SA
2008/2343
5

DET MATEMATISK-NATURVITENSKAPELIGE FAKULTET
Fakultetssekretariatet
Postboks 1032 Blindern
N-0315 Oslo

Fysikkbygningen øst, 3. etasje

Telefon: +47 22 85 50 50
Telefaks: +47 22 85 43 67

Ref.: 07/1549/2074
Blindern, 04.03.2008
Saksbehandler: Ellen Solheim

Senter for utvikling og miljø (SUM) – høring angående evalueringsutvalgets rapport

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) viser til brev av 28.01.2008 der vi blir bedt om å uttale oss om evalueringsrapportene for Senter for tverrfakultær kjønnsforskning (STK) og Senter for utvikling og miljø (SUM). Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet begrenser vi oss til å uttale oss om SUM, da STK faglig ligger oss så vidt fjernt at vi mener vår kompetanse til å uttale oss om dette senterets virksomhet er for spinkel.

Når det gjelder evalueringsrapporten for SUM, mener MN at utvalget har gjort et godt arbeid. De vurderinger og beskrivelser som er gjort, og de konklusjoner som trekkes, stemmer godt med MNs oppfattelse av situasjonen. Ut fra denne rapporten, i tillegg til tidligere evalueringer, mener MN at tiden nå er overmoden for å avslutte dette senteret i sin nåværende form.

SUMs oppfylling av sitt mandat
SUM får både i denne og i tidligere evalueringer kritikk for at de ikke har klart å oppfylle sin rolle med å være koordinatorer og å integrere matematisk-naturvitenskapelige, samfunnsvitenskapelige og humanistiske fag. Evalueringspanelet erkjenner riktignok at SUM, på bakgrunn av ønsker fra Departementet og Universitetet, fikk en vanskelig oppgave i å skulle forestå og promotere forskning over et så bredt felt. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet påpekte i sin høringsuttalelse i 1999 at kulturforskjellene mellom disse fagfeltene var så store at en integrering vanskelig kunne lykkes. I den grad tverrfaglig forskning skal bli vellykket, må behovet og ønsket om samarbeid oppstå i forskningsmiljøene. Som eksempel på dette vises det i evalueringsrapporten til at økonomer i CICERO har fungert som mellommenn i opprettelsen av felles prosjekter med naturvitere og samfunnsvitere. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har liten tro på tverrfaglige at satsinger som konstrueres ovenfra kan bli vellykket.

I tillegg til at SUM ikke har lykkes i å være brobygger mellom fagområdene internt ved UiO, påpekes det i evalueringsrapporten at de heller aldri har klart å fylle sin rolle i å være UiOs ansikt utad og virke som pådriver og initiativtaker til samarbeid med næringsliv og forskningsinstitutter. Det samarbeid SUM har hatt, har gått mot instituttene ved SV og HF. I evalueringsrapporten blir det i tillegg presisert at kraftsenteret innen miljørelatert forskning i Oslo-regionen fremover vil være den

nye sammenslutningen CIENS. Rapporten er ganske klar på at SUM ikke vil kunne ha noen stor rolle innen miljøforskning, og det vil være CIENS, og ikke SUM, som vil virke som koordinator mellom de ulike miljøaktørene.

Forskning og undervisning
Under den samfunnspolitiske forskningsprofilen som har utviklet seg ved SUM har produksjonen av publikasjoner i omfang vært på nivå med tilsvarende sentre ved andre universitet og med instituttene på SV, men tyngden og synligheten på den internasjonale forskningsarenaen mangler. Evalueringsrapporten påpeker det underlige i at tilsvarende miljøer ved utenlandske forskningsinstitusjoner overhodet ikke kjenner til den enhet som skal være UiOs ansikt utad på dette fagområdet.

Verken på forsknings- eller undervisningssiden er det lenger noe samarbeid mellom SUM og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Fakultetet hadde tidligere et bachelorprogram "Natur og miljø" hvor en undervisningsmodul fra SUM var inkludert. Grunnet dårlig studenttilstrømming er nå det programmet nedlagt, og Fakultetet har ikke noe formalisert samarbeid med senteret lenger.

Prinsipielt
MN mener, ut fra et rent prinsipielt standpunkt, at et senter i sin natur skal være en tidsavgrenset satsing. Ut fra Universitetets tidligere retningslinjer for organisering av sentre og programmer, vil det være naturlig å tro at dette også har vært en underliggende intensjon ved Universitetet generelt. I disse retningslinjene sto det bl.a. at slike enheters virksomhet skal evalueres ved funksjonstidens utløp, som normalt er 4 eller 5 år, at enhetenes funksjonstid kan forlenges én gang, men at aktivitetene etter dette normalt skal innpasses i den ordinære virksomheten ved universitetet. SUM ble opprettet i 1990 som et svar på Brundtlandskommisjonens rapport. Senteret ble første gang evaluert høsten 1994, så igjen i 1999. På tross av at SUM ved begge evalueringer fikk betydelig kritikk, bl.a. for at de ikke klarte å oppfylle sitt mandat som brobyggere og tverrfaglig møteplass ved Universitetet i Oslo, ble senteret vedtatt videreført. Hvis UiO skal ha noen troverdighet i sin senterpolitikk, bør det nå være mulig å avslutte en 17 år gammel satsing.

MN mener videre at sentre etablert på toppnivå, og også på fakultetsnivå, kompliserer organisasjonsstrukturen, forkludrer normale kommandolinjer og bidrar til en utarming av de ordinære instituttene. Jo nærmere et senter klarer å etablere seg fordelings- og styringsnivået, jo bedre kommer det ressursmessig ut. Dette illustreres ved at SUM over en 6 års periode (2000 – 2006) har doblet sine interne bevilgninger, samtidig som fakulteter og institutter har fått sine budsjetter beskåret. Små sentre er representert i styrer og utvalg på linje med store fakulteter eller institutter. De senere årenes mange SFF og SFI tildelinger har tydeliggjort en del problemer rundt senteretablering, og ført til at Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har utarbeidet sitt eget senter-institutt reglement for å regulere noen av disse forholdene. Sentre knyttes nå til et moderinstitutt, og gjensidige forpliktelser mellom senter og institutt må avklares og avtales.

Konklusjon
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet mener det finnes to alternativer for SUMs videre skjebne:

1) Senteret oppløses og fagmiljøene føres tilbake til respektive institutter ved SV-fakultetet og ved HF.
2) SUM løsrives fra Universitetet og går inn i CIENS strukturen som en egen enhet der, for eksempel en stiftelse på linje med CICERO. MN-fakultetet foreslo allerede ved høringen i 1999

en allianse mellom CICERO og SUM. CIENS har flere ganger invitert SUM med, SUM har en komplementær kompetanse til de miljø som er knyttet til CIENS pr i dag. SUM vil kunne balansere kompetansen i CIENS, som foreløpig er dominert av matematisk-naturvitenskapelige fag.

Knut Fægri
dekan

Birger Kruse
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET
I OSLO

MOTTATT
12 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA

Til forskningsadministrativ avdeling
Pb 1072

2008/2343-6

Senter for tverrfaglig kjønnsforskning
Postboks 1040 Blindern
0315 Oslo

Besøksadresse: Sognsv. 70, 4.etg

Telefon: 22 85 89 30
Telefaks: 22 85 89 50

Dere referanse
Oslo, 10.3.2008

Vår referanse:

Høringsuttalelse – evalueringene av STK og SUM

STK har mottatt evalueringene av STK og SUM til høring. Vi vil primært kommentere vår egen evaluering, men også komme med enkelte merknader til evalueringen av SUM.

I. Evalueringen av STK

1. Vurderinger fra STKs styre

STKs styre behandlet evalueringen i styremøte 6.2 og oppsummerte sine synspunkter i følgende seks punkter som fremgår av referat fra styremøtet:

1. *Styret uttrykte tilfredshet med at Senteret har fått så god en evaluering og mente at den var velfortjent.* STK er en veldrevet enhet med et høyt ambisjons- og aktivitetsnivå. Det er rett og slett imponerende hva Senteret har klart å få til med små ressurser gjennom årene. Senteret ligger på topp når det gjelder publiseringspoeng, forskningskvalitet, medieeksponering, evne til å få inn eksterne bevilgninger fra grunnforskningsmidler, gjennomstrømningstid for stipendiater, tverrfaglig undervisningsopplegg, og tverrfaglig samarbeid innenfor og utenfor UiO generelt. Senteret har også formidlet kjønnsforskningskompetanse til fakultetene og andre forskningsinstitusjoner gjennom sine paraplyprosjekter og sin "eksport" av temaer, forskere og studenter. STK har levert på alle vesentlige punkter i perioden, og evalueringsrapporten dokumenterer at det innfrir UiOs tre grunnleggende prioriteringer: faglig kvalitet, samfunnsrelevans, og fornyelses- og samarbeidspotensial.

2. *Styret fant det helt avgjørende at Senteret bevarer sin frie stilling i organisasjonsstrukturen.* Evalueringspanelet påpeker at STK har spilt en meget viktig rolle som tverrfaglig og tverrfakultær inspirator og koordinator for UiOs kjønnsforskning og undervisning innen feltet, og at den organisatoriske plasseringen har gitt legitimitet og handlefrihet til å fylle denne rollen. Det er ikke kommet noen vesentlige argumenter frem i prosessen som skulle tilsi en endring av organisatorisk

status. STK kan ikke sammenlignes med tidsbegrensede tiltak som SFF og institusjonelle satsinger (jf. U-styresak 21.6.07). STK er opprettet som en enhet uten tidsgrense fordi kjønnsforskning og likestilling er et strategisk anliggende for hele UiO og vil være det i mange år fremover. Dette ansvar hører ikke hjemme på et fakultet.

3. *Styret tilslutter seg evalueringspanelets syn om at kjønnsforskning bør komme bedre inn i forskerutdanningen og profesjonsutdanningene, men mener at dette bør skje ved at det utvikles relevante tilbud og ikke ved tvang.*
- STK bør gis ressurser til, i samarbeid med fakultetenes kjønnsforskere, å utvikle forskerkurs som kan inngå i de ulike fakulteters forskerutdanning, og forskerutdanningene må legge til rette for at stipendiatene kan velge disse kurs.
- Når det gjelder profesjonsutdanningene hvor kjønnsperspektiver i dag er helt fraværende (medisin og odontologi) eller står svakt (psykologi, pedagogikk) bør STK og de pågjeldende fakulteter drøfte hvordan STKs bachelor- og masteremner kan tilpasses for studenter som ønsker å ta dem inn i graden. Det bør også vurderes å utvikle skreddersydde emner med kjønnsperspektiv til disse fagene. Dette bør skje i samarbeid mellom STK og de pågjeldende fagene.

4. *Styret fant forslagene om "visiting grants" og interne 20 % stillinger gode – men det må avklares hvordan dette skal finansieres.*

5. *Styret tilslutter seg panelets syn om at fakultetene bør bli mer aktive når det gjelder å utnytte den ressurs STK representerer.*
- Evalueringspanelet foreslår at alle fakulteter er representert i STKs styre. Styret fant at dette kunne gi et vel stort styre, men foreslo en ordning hvor både representanter og vararepresentantene møtte en eller to ganger om året når saker av mer strategisk art var på dagsordenen.
- Et økt faglig samarbeid mellom STK og fakultetene som det i dag er liten utveksling med, må skje gjennom en faglig dialog mellom STK og de pågjeldende fakulteter. Felles seminaraktiviteter eller undervisningstilbud kan være en start. STK kan ikke ta forskningsinitiativer innen felter hvor det ikke selv har kompetanse. I denne sammenheng er bortfallet av prof II stilling fra MatNat og vakanse i prof II stillingen fra MedFak et betydelig problem.

6. *Styret tilslutter seg ønsket om at STK får en mer sentral plassering i forhold til Blindern.* Hvis ikke det finnes plass på campus vil Forskningsparken eller et annet bygg i tilsvarende avstand være en akseptabel løsning. STK trenger også mer plass slik at senterets evne til å tiltrekke seg store forskningsrådsbevilgninger ikke blir skadelidende.

2. Momenter som ikke ble diskutert av STKs styre – vurderinger fra senterets ledelse

- Vi tilslutter oss at ordet "initiere" tas ut av mandatets §1. Det er ikke mulig for STK å reise rundt på fakultetene og initiere kjønnsforskning. Men stimulere til slik forskning kan, vil og gjør vi.

- Spørsmålet om hvorvidt STK bør utvide sitt undervisningstilbud med en mastergrad bør utredes nærmere før det tas stilling i saken. Saken har ikke bare ressursmessige sider, men også prinsipielle. STK har – både når det gjelder forskning og undervisning – arbeidet ut fra en dobbelt målsetning hvor kjønnsforskning både ses som et eget fagfelt i utvikling og som noe som skal integreres i alle fag hvor det er relevant. BA-modellen hvor STK gir noen emner og instituttene andre emner er basert på denne forståelsen. Hvis det skal utvikles en MA, er det, slik vi ser det, avgjørende at den baseres på samme integrasjonstankegang slik at kjønnsforskning ikke isoleres fra andre fag. En mulighet kan

være at den nåværende BA erstattes av en 40-gruppe og at det utvikles et MA i kjønn + (ulike) fag, samt en MA i likestillings- og diskrimineringsproblematikk. Problemet er imidlertid at en integrasjonsmodell er vanskeligere å få til på masternivå hvor det bare tas 60 kurspoeng i tillegg til masteroppgaven. Et alternativ kunne være at STK utviklet noen hovedfagsemner (utover de "heisemner" vi har i dag – noe som forøvrig ikke er nevnt i evalueringsrapporten) – men da måtte de ulike masterprogrammer også gjøre plass til at studentene kan ta dem. Vår tilbakemelding på dette punktet er altså at saken er kompleks, og at den bør utredes nærmere før det tas beslutning om hvilken utviklingsvei som er den riktige.

- Vi tilslutter oss viktigheten av at et generasjonsskifte forberedes. To av STKs fire professorer (den fjerde tilsettes i april 2008) vil gå av innen for den kommende tiårs perioden. Når Harriet Bjerrum Nielsen slutter som senterleder i 2009, har hun vært i lederposisjon på STK i 13 av 16 år. Beatrice Halsaa vil ha vært det i 6 av 9 år. Det vil både være uheldig for STK og personalpolitisk uholdbart om de to må ta ennå en lederperiode i sine siste år før pensjon. Det bør derfor legges opp til at en av stillingene utlyses i god tid før de to går av (utlysning ca 2012).

- Finansiering av professoratet i maskulinitetsforskning må sikres fra 2011 når bevilgningen fra BLD opphører.

3. Kommentarer til evalueringspanelets beskrivelse av STK

Det altoverveiende inntrykket er at evalueringskomiteen har satt seg grundig inn i Senterets situasjon og virksomhet og synliggjort både kvaliteter og utfordringer. Vi har likevel noen enkelte kommentarer og tilføyelser til tilstandsbeskrivelsen:

- *Samarbeid med fakultetene*

Evalueringsrapporten kan gi et inntrykk av at STK nesten utelukkende har hatt samarbeid med HF og SV. Vi vil gjøre oppmerksom på at det gjennom alle år også har vært ganske mye samarbeid også med JUS (kvinneretten og kriminologi) og MED, og en en del med TF og MN (se egenevalueringsrapporten s.59-61). Blant annet har STK hatt forskerkurs i samarbeid med TF og MED (i tillegg til SV). Spesielt JUS har de siste årene vært en viktig samarbeidspartner for Senterets forskningsgruppe *Medborgerskap, kjønn og minoriteter*. Samarbeidsflater kan alltid utvides, men STK er en liten enhet med få ansatte som gjør det vanskelig å samarbeide med alle fakulteter til enhver tid slik evalueringspanelet også nevner s.53. De første fire år av evalueringsperioden var det kun én fast stilling på STK, mens det de siste seks årene var to. Først i 2006 fikk STK sin tredje faste stilling.

Samarbeidet med MED og MN fant sted mens disse fakulteter hadde prof II stillinger i kjønnsforskning knyttet til STK. STK har gjort seg store anstrengelser for å få stillingene videreført, men har foreløpig ikke lyktes med det. Slik vi ser det, er det relativt liten forståelse for kjønnsperspektivenes relevans på disse fakulteter. Men det kunnet vært gjort interessante arbeider på kjønn og biologi, kjønn og teknologistudier, kjønn og IKT osv. En seminarrekke 2007/2008 på STK om kjønn og biologi har lyktes med å samle også deltakere fra MatNat.

- *SKKs internasjonale profil*

Når det gjelder STKs internasjonale profil er dette noe Senteret tillegger stor vekt. Vi synes komiteen er lite oppmerksom på at STK har et av UiOs største EU-prosjekter hvor det samarbeides med 10 land. Man kan si at dette ikke har gitt seg så store utslag i perioden (FEMCIT startet opp i 2007), men det burde jo ha vært et godt tegn på at internasjonale kontakter vil være en selvfølge i årene

fremover. På samme måte som STKs tre utvekslingsavtaler legger tilrette for mer systematisk samarbeid.

Komiteen bemerker at andelen av internasjonal publisering (31%) kunne vært høyere. Vi vil her gjøre oppmerksom på at STK har en meget skjev fordeling mellom seniorforskere og doktorgradsstipendiater. Av STKs nåværende 18 poengtellende forskere (herav 2 universitetslektorer med liten forskningstid) er 11 doktorgradsstipendiater hvorav den langt overveiende delen skriver monografi på norsk. I det lys må 31 % internasjonale artikler sies å være et bra resultat. Et annet forhold som bør tas i betraktning er at STK har en meget høy publiseringsrate[1] – og at de 31% dermed utgjør en andel av en usedvanlig høy samlet produktivitet. De utvalgte institutter STK sammenlignes med ligger litt høyere i prosentanadel internasjonal publisering, men lavere i samlet publikasjonsvolum (se s. 24-25). "Problemet" er dermed ikke at STK publiserer lite internasjonalt, men at vi publiserer veldig mye på norsk i tillegg. Generelt vil vi beklage at slike kontekstuelle faktorer blir borte i dagens målesystemer. Samfunnsforskningens innsikt i forholdet mellom kvantitative og kvalitative metoder synes å være helt fraværende i dagens selvstendiggjorte telleregimer. Det vil kunne gi helt vilkårlige og meget problematiske utslag overfor forskningsmiljøer som faktisk gjør det bra når man ser på deres konkrete forhold (se også vår kommentar til SUMs evaluering).

Et annen vesentlig moment i denne sammenheng er at STK også har viktige forpliktelser overfor det norske samfunn. Kjønnsforskningsspørsmål dreier seg i høy grad om den aktuelle norske virkeligheten – noe også den store medieinteressen for Senteret og emnet vitner om – og det hadde derfor vært lite ønskelig at STK satset ensidig på internasjonal publisering. Om andelen så skal ligge på 30 eller 50 % kan selvsagt diskuteres, men det bør ikke bli slik at en høy andel internasjonal publisering ukritisk gjøres til universell målestokk for hva som er bra. Vi viser her til hele debatten rundt "tellekantene" og den bevissthet den skapte - som dessverre synes å være blitt glemt i den forskningsadministrative implementeringen av systemet.

II. Evaluering av SUM

Vi finner det urimelig at komiteen slett ikke har tatt hensyn til SUMs store bokproduksjon i sin vurdering av publiseringsprofilen. Mye av SUMs forskning befinner seg innen HUMSAM feltet hvor monografier og antologier er en viktig formidlingsform. Det er ikke rimelig å anvende en målestokk som er hentet fra MEDNAT området (jf. kommentarene over om kontekstløse målinger).

Det er vanskelig for oss å ta stilling til forslaget om at SUM skal inngå i et nærmere samarbeide med CIENS. Vil f eks SUM kunne bevare sin karakter av å være en grunnforskningsenhet? Forskningsfeltet utvikling og miljø har mange sterke markedsbaserte aktører, og vi finner det viktig at UiO prioriterer grunnforskning innen dette feltet. En plassering på SV-fakultetet vil på sin side kunne bety at SUMs tverrfaglig profil svekkes, noe som igjen vil forringe UiOs innsats og synlighet på feltet. Det vil også kunne gå ut over tverrfagligheten og fornyelsen i det masterprogram og den forskerskole som SUM i dag står for. Med de mange nye prosjekter SUM har fått i etterkant av evalueringen, synes det å være bærekraft nok i senterets aktiviteter til å fortsette som egen og frittstående enhet.

[1] Publiseringstallene for 2007 er høyere enn for 2006. Dermed har STK hatt meget høye publiseringstall i en 5-årige periode, noe som iflg. note 11 i evalueringsrapporten skulle sannsynliggjøre at det ikke bare er tale om tilfeldige svingninger.

III. Avsluttende kommentar

Både SUM og STK er gjennom mer enn to årtier bygget opp og etablert som varige prioriterte tverrfaglige og tverrfakultære satsingsområder ved UiO. Mye midler og mange menneskers innsats har gjennom årene blitt investert i dette. Resultatet har blitt gode forskningsmiljøer som hevder seg nasjonalt og internasjonalt. Begge sentre har utvilsomt oppfylt de mandater de har blitt gitt av UiO.

Spørsmålet om organisering har blitt gitt en sentral plass i evalueringene. Det vises i rapportene til UiOs vedtak fra 21.6.07 om at SFFere og satsninger bør inn under en grunnenhet. Dette kan være en fornuftig disposisjon når det gjelder tidsbegrensede satsinger med en tydelig forskningsoppgave, også når den er av tverrfakultær karakter. For SUM og STK stiller saken seg annerledes. Man bør ikke la seg forlede av at ordet "senter" som brukes på høyst ulike tiltak fra SFFere, flerfaglige satsninger og enheter innen et fakultet osv. Det som stiller SUM og STK i en særstilling er at miljø- og utviklingsspørsmål og likestillings- og kjønnsproblematikk har en overgripende karakter som har relevans på tvers av de fleste fag. For kjønnsforskningens vedkommende er det dessuten tale om et helt sentralt vitenskapskritisk fornyelsesprosjekt som retter seg mot alle fagfelt internt på UiO. Begge områder representerer videre store aktuelle samfunnsmessige utfordringer som UiO må kunne bidra med kunnskap om.

For å ivareta disse oppgaver fremover bør de to sentre – slik det er argumentert for i rapportene og i høringssvaret her - få lov til å bevare sin frie stilling i universitetsstrukturen. For SUMs vedkommende er dette den primære anbefaling fra evalueringskomiteen. For STKs vedkommende er det den eneste anbefaling. Dette er den beste måte å organisere sentrene på hvis de skal kunne oppfylle sine mandater på den måte UiO har pålagt dem å gjøre.

De administrative problemer som evt. følger av at universitetet har to frittstående sentre må kunne finne løsninger som ikke setter disse sentres faglige fungering på spill. F eks kunne personalsaker tilordnes et vertsfakultet, på samme måte som undervisningsadministrasjonen er det i dag. Det bør også kunne finnes en praktisk løsning på det problem at STK og SUM i økende grad faller uten for informasjonsflyten fordi de ikke deltar i dekanmøtene.

Anne Birgitte Rønning
Styreleder

Harriet Bjerrum Nielsen
Senterleder

Oddrun Rangsæter
Kontorsjef

NATURHISTORISK MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO

NOTAT

MOTTATT
13 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA
2008/2343-7

TIL

Universitetsdirektøren

Postboks 1172 Blindern
NO-0318 Oslo
www.nhm.uio.no
e-post: postmottak@nhm.uio.no
Besøksadresse:
Sars' gt 1, Oslo
Telefon: 22 85 18 40
Telefaks: 22 85 18 32
e-post: elen.roaldset@nhm.uio.no

Saksbehandler: Lauritzen
Dato: 10.mars 2008 Saksnr.: ~~08/1396~~ Sakseier:

Evaluering av Senter for kvinne og kjønnsforskning, nå Senter for tverrfakultær kjønnsforskning (STK), i perioden 1996-2006

Senter for Kvinne og kjønnsforskning ble opprettet i 1986 og har tidligere også blitt evaluert i 1991 og 1996. Evalueringen nå i 2008 er todelt og består dels av senterets egenevaluering, dels av en evaluering av en oppnevnt komité.

Evalueringskomiteen har fått et vidt mandat. Senteret synes å ha hatt en utmerket utvikling og har fått en styrket posisjon i løpet av de senere årene. Dette er meget positivt og gledelig.

Vi har kommentarer til den delen som angår samarbeid med andre deler av Universitetet. Senteret har allerede et sterkt samarbeid med mange fakulteter. Vi slutter oss til evalueringskomiteens synspunkter om at senteret bør tilstrebe en enda bredere kontakt med universitetets fakulteter, og at det må arbeides med å få fakultetene til å se verdien i et slikt samarbeid. Her nevnes ikke sentre og museer mm. som ligger under UiO, men det er også viktig å se på disse som potensielle samarbeidspartnere.

Innenfor naturvitenskapelige miljøene ligger det mange mulige kjønnsforskningsmuligheter. I en tid hvor rekrutteringen til realfagene er liten, og hvor kjønnsbalansen er til dels meget ujevn, er det et stort behov for økt kunnskap om hvorfor det er slik og hva som skal til for å snu utviklingen. Vi er kjent med at det allerede arbeides innen dette feltet, men ser behov for en ytterligere styrking.

NHM har lest evalueringen av Senter for utvikling og miljø og har ingen kommentarer til denne.

Med vennlig hilsen
Elen Roaldset
Elen Roaldset
direktør

Elisabeth Aronsen
for Eva Mæhre Lauritzen
førsteamanuensis

UNIVERSITETET I OSLO

DET UTDANNINGSVITENSKAPELIGE FAKULTET

MOTTATT
14 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA

Mottaker:

Universitetsdirektøren

Det utdanningsvitenskapelige fakultet
Fakultetssekretariatet
Postboks 1161 Blindern
0318 Oslo

Telefon: 22 85 82 76
Telefaks: 22 85 82 41

Nettadresse: www.uv.uio.no

Dato: 11.03.2008
Deres ref.: 08/1396
Vår ref.:

Evaluering av STK og SUM - høring

Det utdanningsvitenskapelige fakultetet er av Universitetsdirektøren invitert til å komme med synspunkter på selvevalueringen og den eksterne evalueringen av Senter for tverrfakultær kjønnsforskning (STK) og Senter for utvikling og miljø (SUM).

Fakultetet ønsker med dette å komme med noen synspunkter knyttet til evaluerings-rapporten av STK.

Generelt
Senteret fremstår etter UV-fakultetets oppfatning som en veldrevet enhet med et høyt ambisjons- og aktivitetsnivå: det er på mange måter imponerende hva senteret har klart å få til. STK innfrir på alle UiOs tre grunnleggende prioriteringer: faglig kvalitet, samfunnsrelevans, og fornyelses- og samarbeidspotensial og har spilt en viktig rolle som tverrfaglig og tverrfakultær inspirator og koordinator for UiOs kjønnsforskning og undervisning innen feltet.

Kommentarer strukturert med utgangspunkt i evalueringskomiteens mandat og forslag
I forhold til evalueringskomiteens 7 mandatpunkter (evalueringsområder) og evalueringen av disse, vil UV-fakultetet kommentere følgende:

Pkt 1: vedrørende STK's mandat på studie- og forskningsfeltet.

UV-fakultetet har hatt et beskjedent samarbeid med STK både når det gjelder studier og forskning. Det er derfor en utfordring for fakultetet å undersøke mulighetene for et bredere samarbeid enn det som til nå har vært. Det vil være aktuelt å gå inn i en dialog med STK for å drøfte hvordan STKs bachelor- og masteremner kan innpasses for studenter som ønsker å ta dem inn i sine grader ved UV-fakultetet.

Pkt 6: vedrørende STK's organisering

UV-fakultetet har stor forståelse for senterets ønske om å bevare sin frie stilling i organisasjonsstrukturen. Hovedmålet må være å sikre gode vilkår for det viktige arbeidet senteret gjør og å sørge for en modell som understøtter et fruktbart samarbeid mellom senteret og fakultetene. Fakultetet har ingen konkrete forslag til løsning, men forutsetter at saken får en grundig utredning før eventuelle endringer kan skje

UV-fakultetet har videre kommentarer til to av evalueringskomiteens forslag:

- *Utvikling av egne master- og ph.d.-program ved STK:* UV-fakultetet anser det ikke som hensiktsmessig å etablere egne master- og ph.d.-programmer ved STK. Fakultetet ser kjønnsforskning som et tverrfakultært område der STKs emner alt er godt integrert ved mange fakultet. Det er nettopp denne integreringen som gjør kjønnsforskning så "samfunnsnært" og som også fører til at de fleste fakulteter har et "eierforhold" til feltet. UV-fakultetet ønsker i stedet å gå i dialog med senteret for å vurdere muligheten for en bedre integrering av STKs emner i fakultetets studie- og forskerutdanningsprogrammer.

  Fakultetet mener videre at et eget ph.d.-program for kjønnsforskning nødvendigvis ikke vil støtte opp om den tverrfaglighet som forskningsfeltet nå synes å ha. Vi ønsker heller å være i dialog med senteret om kurs- og emneutvikling som kan være aktuelle for det utdanningsvitenskapelige området. Et samarbeid gjennom bachelor-, master- og ph.d.-emner vil kunne gi et godt grunnlag for et etter hvert mer omfattende forskersamarbeid. Fakultetet mener det er uheldig at kurstilbud om kjønnsforskning for ph.d.-programmet skal gjøres obligatoriske, men tror at frivillighet i større grad kan skape interesse for forskningsfeltet.

- *Utvidet areal for, samt lokalisering av STK:* En mer sentral plassering på campus med utvidet areal for STK er et forståelig ønske, og STKs tverrfaglige profil gjør at UV-fakultetet støtter senteret i dette. Selv om det er mange miljøer og enheter som er "trangbodde" og har høyst legitime behov, så vil fakultetet poengtere at det er mye som taler for nettopp å prioritere en sentral plassering for de utpreget tverrfaglige enhetene ved UiO.

Med hilsen

Kåren Jensen
dekan

Bård Kjos
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

MOTTATT
13 MAR 2008
Universitetet i Oslo
Delarkiv SA

Universitetsdirektøren

Saksbehandler: Arve T. Thorsen

Fakultetssekretariatet/
Forsknings- og adm. seksjonen
Postboks 1079 Blindern
0316 Oslo

Telefon: 22 85 83 30
Telefaks: 22 85 45 50

Nettadresse:
http://www.hf.uio.no/forskning/

Dato: 27.02.08
Deres ref.:
Vår ref.: ~~08/1396~~ 2008/2343 - 9

Evalueringene av SUM og STK – Det humanistiske fakultets kommentarer

Innledende betraktninger

HF takker med dette for anledningen til å komme med innspill og kommentarer til de foreliggende evalueringene og de konklusjoner som er trukket i dem. Fakultetsledelsen har diskutert saken med alle instituttlederne. HF har ingen sterke oppfatninger mht. den organisatoriske plasseringen av verken STK eller SUM, men vil ta til orde for at et slikt spørsmål uansett utredes videre før evt. endringer gjøres. Utover dette vil vi i det følgende begrense oss til å kommentere noen få punkter og aspekter som har relevans for våre fagmiljøer, knyttet til konkrete punkter i evalueringenes mandater:

Senter for utvikling og miljø (SUM)

Pkt. 1 – realiseringen av SUMs mandat på studie- og forskningsfeltet

Det er etablerte samarbeidsflater mellom HFs fagmiljøer og SUM. På studiefeltet har vi ingen grunn til å sette spørsmålstegn ved evalueringens konklusjon, at SUM på dette området kan se ut til å ha levd opp til sitt mandat om å være en faglig drivkraft ved UiO på sitt fagfelt. Samtidig er det undervisningsrelaterte samarbeidet mellom SUM og HF i praksis begrenset.

SUM har siden høsten 2003 tilbudt et engelskspråklig masterstudium i Culture, Environment, and Sustainability (CES) som en studieretning på HFs masterprogram Kultur- og idéstudier. CES tar opp årlig ca. 30 nye studenter og har mange internasjonale søkere. Studieretningen er imidlertid lite integrert i programmet og tilbyr for eksempel ikke fellesemnene i metode og oppgavskriving som de andre studieretningene på programmet benytter. Emnene som inngår i studieretningen, forvaltes av SV. Virksomheten innebærer altså liten grad av faglig samarbeid mellom våre fagmiljøer og SUM.

Når det gjelder forskning er det kontaktflater mellom flere av HFs fagmiljøer og SUM. Mye av denne har til nå vært på personlig basis. Knyttet til det pågående arbeidet med utviklingen av det tverrfakultære satsningsfeltet KULTENK er imidlertid SUM-forskere også integrert, som aktive partnere for våre fagmiljøer. Flere av HFs phd-kandidater har også deltatt i SUMs phd-kurs og fått godt utbytte av dette.

Pkt. 2 – SUMs koordineringsfunksjon
Vi tar til etterretning evalueringens konklusjon om at kvaliteten på den forskningen som skjer ved SUM ikke er høyere enn det den ville kunnet være uavhengig av et slikt senter. Heller ikke for oss er det tydelig om SUM har bidratt veldig sterkt til å koordinere og fokusere den relevante forskningen ved UiO, slik det var et mål at SUM skulle gjøre

Pkt. 6 – SUMs organisatoriske plassering
Vi merker oss at evalueringen tilrår en organisatorisk omplassering av SUM. HF forutsetter at det foretas nærmere utredninger før et slikt vedtak evt. fattes. Hovedmålet må være å legge til rette for videreutvikling av den tverrfaglige profilen og et mest mulig fruktbart samarbeid mellom fakultetene.

Senter for tverrfakultær kjønnsforskning (STK)

Pkt 1 – realiseringen av STKs mandat på studie- og forskningsfeltet
I forhold til STK er kontaktflatene større enn tilfellet er med SUM, dette gjelder særlig på det studierelaterte området. Det tverrfakultære tilbudet til studentene er integrert som en del av mange programmer ved HF og erfaringen med tilbudet er god.

Senter for tverrfaglige kjønnsstudier har siden høsten 2003 hatt ansvaret for et bachelorprogram med samme navn som tilbys gjennom HF. HF forvalter også emnene i kjønnsstudier som inngår i programmet. Programmet har to studieretninger. Den første har en fordypning innen kjønnsstudier. På den andre velger studentene en fordypning blant en lang rekke humsam-fag og kombinerer dette faget med en støttegruppe i kjønnsstudier. De fleste velger en fordypning innen samfunnsvitenskap eller jus (kriminologi). Denne kontaktflaten har generert egne kjønnsrelaterte emner fra de involverte fagområdene og slik altså bidratt i større grad til faglig nytenkning og utvikling enn det som er tilfellet blant annet med SUM.

Pkt. 6 – organisatorisk innplassering
Heller ikke når det gjelder STK organisatoriske innplassering har HF noen sterke meninger, men forutsetter at evt. endringer utredes grundig før det fattes et evt. vedtak.

Til de konkrete forslag fra evalueringspanelet:
Det er sett fra vår side verken nødvendig eller heldig å etablere *egne MA- eller ph.d.-løp* innen kjønnsforskning. Vi mener det vil være langt mer hensiktsmessig fortsatt å integrere kjønnsperspektiv i allerede etablerte kurs, der hvor dette anses relevant, og ellers la STK bidra med spissede undervisningstilbud som *supplement* til det øvrige programtilbudet.

Vi kan videre ikke støtte *et obligatorisk kurs i kjønnsforskning på ph.d.-nivå*. Fakultetet anser at kjønnsforskningen best bringes inn i fagmiljøene gjennom frivillighet. Vi vil i tillegg understreke at relevansen av kjønnsperspektiver alltid vil være varierende fra prosjekt til prosjekt og at det for ph.d.-utdanningen er en kontinuerlig utfordring nettopp å utvikle et mest mulig spisset og relevant tilbud til de alle ph.d.-kandidater.

Endelig vil vi legge til at mange av de konkrete forslagene som STK-evalueringen presenterer for å styrke senterets posisjon ved UiO fremstår som like relevante for SUM, herunder forslagene om utvidelse av styret, etablering av lokal gjesteforskerordning internt ved UiO og endelig 20%-stillinger for ansatte ved andre UiO-enheter.

Med hilsen

Trine Syvertsen
dekan

Anne Ma Eide
fakultetsdirektør